

1728

N 449

Հ Ա Շ Ի Ի

ՆՈՐ ՆՍԻՒՋԵՒԱՆԻ ԵԿԵՂԵՅՍԱԿԱՆ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԱՋԳԻ ԱՂՔԱՏԱՅ

Վ.Ա.ՍՆ 1895 Ա.ՄԻ.

ՆՈՐ ՆՍԻՒՋԵՒԱՆ.

Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ա. Զ Ա Մ Ի Ն Ե Ա Ն Ե Ի Վ. Բ Ի Ր Լ Ե Ա Ն.

1896.

12583

Համար 12

Հ Ա Շ Ի Ի

ՆՈՐ ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԱՋԳԻ ԱՂՔԱՏԱՅ

Վ.Ս.Ն. 1895 Ա.Մ.Ի.

1728

17583

ՆՈՐ ՆԱԽԻՋԵՒԱՆ.

ՏՊԱՐԱՆ Ա. ԶԱՄԻՆԵԱՆ ԵՒ Վ. ԲԻՐԼԵԱՆ.

1896.

ՀԱՇԻԻ

ՆՈՐ ՆԱԽԻՋԵՒՍՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱԿՍՆ ՀՈԳԱՔԱՐԾՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՍՏԳԻ ԱՂ-
ՔՍՍՍ, ՎՍՍՆ 1894 ԱՄԻ.

Ի 19 Մայիսի 1896 ամի, նոր նախիջեւանի հայ աղքատաց եկեղեցական Հոգաբարձութեան կանոնադրութեան թեւ ժ յօդուածներու համաձայն եւ մեր Թեմի Առաջնորդական Տէր Փոխանորդի հրամանաւ, գումարեցաւ մեր քաղաքի վեյ եկեղեցեաց ծխականներու Ընդհանուր ժողովը՝ Հոգաբարձութեան 1895 ամի գործողութեան եւ նորա ձեռքը գտնուած դրամական հաշիւներուն վերահասու-
թիւն գործելու համար:

Մխականներու ժողովը՝ մեր եկեղեցական Հոգաբարձութեան գործերի համար՝ օրինական կը համարուի այն ատեն, երբոր ժողովին ներկայ են՝ կանոն. ժԱ յօդ. համաձայն՝ քաղաքիս մէջ գտնուած իրաւասու ծխականներու մէկ տասներորդ մասը: Իրաւասու ծխականներ կը կը համարուին նոքա՝ որոնք քաղաքիս որ եւ է եկեղեցւոյն ծուխ են, քաղաքացիական իրաւունքներէ զրկուած չեն եւ 25 տարեկանէն ալ պակաս չեն: Ինչպէս կերելի ծխատէր քահանաներու մատուցած ցուցակներէն, մեր քաղաքին մէջ իրաւասու ծխականներու թիւն է 1600 հոգի, ուստի եւ Ընդհանուր ժողովի վաւերական համարուելուն համար պէտք են մեզ ժողովի մասնակցողներ 160 հոգիք. այժմ այս ժողովիս մէջ ներկայ են 170 եւ աւելի հոգի ծխականներ եւ մեր այժմու ժողովը օրինական է՝ կարող է վերասու-
գել եկեղեցական Հոգաբարձութեան հաշիւները եւ իւր պատշաճական տեսութիւնը կատարել կը մատուցուի ահա նորա վերահասութեանը եւ մեր հոգաբարձական հաշիւը:

Հոգաբարձութեան հաշիւներու տեղեկագիրը կարգալէ առաջ, Հոգաբարձութիւնս հարկ կը համարի յայտնել՝ թէ մեր հաշուետուութեան եւ ժողովրդոց համարառու-
թեան համար՝ նախընթաց Ընդհանուր ժողովներու կարգադրութեամբ, որ եւ կանոն. Թ. յօդ. համաձայն, կարգ սահմանուած է՝ որ իւրաքանչիւր տարւոյ համար կընտրէ Ընդհանուր ժողովը Քննիչ Մասնաժողով՝ վեց անդամներէ բաղկացած, այդ Մասնաժողովը վաղորօք կը զգնէ հոգա-
բարձական հաշիւները եւ ապա հաշուոց համառօտ ցուցակը, Մասնաժողովի նկատողութիւններու հետ միասին,

կը զըրկուի ծխականներուն Ընդհանուր ժողովը գումարուելէ առաջ, որպէս զի հնար եւ միջոց տրուի նոցա վարորօք ծանօթանալ այն հաշիւներուն:

Հոգաբարձական մեր վարչութիւնը՝ կատարելով այդ պարտքը, իւր 1895 ամի եկամտից համառօտ ցուցակը եւ Քննիչ Մասնաժողովի ունեցած նկատողութիւններու մասին կազմած արձանագրութեան օրինակը ուղարկած է ամէն մէկ ժողովրդոց, ուստի եւ կը յուսայ որ ներկայ ժողովականք փոքր ի շատէ տեղեկութիւն ունին արդէն Հոգաբարձութեան ձեռքը գտնուած գումարներու ընդհանուր դրութեան մասին եւ կը մնայ մեզ հաղորդել նոցա նաեւ այն գումարներուն վերաբերեալ տեղեկութեանց մանրամասնութիւնները:

Եկեղեցական Հոգաբարձութեան եկամտից համառօտ պատկերն է այս օրինակ.

Պ Ա Տ Կ Ե Ր									
ԵԼՈՒՄՏԻՑ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԱՂ.ԲԱՍԱՅ ՆՈՐ ՆԱԻՋԵԻԱՆԻ Վ.Ա.Ս.Ն 1895 ամի:									
Թ.	ԴՐԱՄԱԳՆՈՒԹՅՆԵՐՈՒ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ.	Մ Ո Ւ Տ Գ		Ե Լ Գ					
		Տարեւսկիցը	Տարւոյն մէջ	Տարւոյն մէջ	Տարեվերջի մնացորդ				
1	Աղքատաց խնամարկութեան	61332	80	15525	79	16198	55	60660	04
2	Հնդկական (Մասեի Բարջան բարերարի)	160921	33	6923	97	5480	43	162364	87
3	Յովհաննէս Մարկոսեան Պոպովի	52029	—	2264	96	2264	96	52029	—
4	Միքայէլ Յովակիմեան Բարատուկեանի	16700	—	2775	—	2775	—	16700	—
5	Ստեփան Գէորգեան Նաթալեանի	9790	30	350	—	360	—	9790	30
6	Խաչատուր Խաչիկեան Տեաջքովի	101000	—	4317	74	1341	47	103976	27
7	Գասպար Պոպովի եւ Մկրտիչ Մուրատեան. վարդեր եւ Ստեփանեան Ախչեանի	141720	17	158701	31	158701	31	267906	94
8	Ուսուցչաց համար կազմուելի ֆոնդի	—	—	515	20	—	—	615	20
9	Գէորգ Աւետիքեան Տիգրանեանի	6448	—	48714	54	55162	83	—	—
	Գումար	549941	89	289517	96	257104	—	708542	62

Յ Ո Ւ Ց Ա Կ

ԹԷ՛ ի՞նչ ի՞նչ տեսակ դուժարներէ բաղկացած են տարւոյն վերջը մնացած դրամագլուխները.

Թ.	Դրամագլուխներ.	Անշարժ կարածք.	Արքանի դրամատոմս	Դրամ. շահեց. տունաւ	Թանկագին իրեղեններ.	Ա. ու ձեռն պատր. դրամ	Փոխարին. տուած.	Աւելորդ ծախսուած	Քեր.	Հատուցած
										նելի պարտ.
1	Աղքատաց	49339	73	1051	57	—	10268	74	—	—
2	Հնդկական	—	—	—	—	—	162364	87	—	—
3	Յ. Պոպովի	6129	—	36900	—	1000	8000	—	—	—
4	Բարատուկեանի	16700	—	—	—	—	4790	30	—	—
5	Նաթալեանի	—	—	5000	30	—	2976	27	—	2976
6	Տեաջքովի	—	—	44900	—	—	—	—	—	181373
7	Գ. Պոպովի եւ Մուրատ.	240839	21	—	—	11967	73	—	—	6996
8	Ախչեանի	34600	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Ուսուցչաց	—	—	—	—	15	20	—	—	—
10	Տիգրանեանի	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Գումար	347607	94	57851	57	1000	93188400	18	672	191346

Մեր եկեղեցեաց ծխականներու կողմանէ ընտրուած Գննիչ Մասնաժողովը՝ իւր ստանձնած գործը կատարելով, 1896 թիւ Մարտի 19-ին, զննեց եկեղեցական Հոգաբարձութեան հաշուեմատեանները եւ դրամական հաշիւները եւ անոնց պատկանած հաշուեցուցակներն ու հաւաստող վրկայաթղթերը. հաշուոց վերայ արձանագրեց իւր նկատողութիւնները այս օրինակ. «Մեր ներքոյ ստորագրեալ անդամքս Գննական Յանձնաժողովոյ եկեղեցական Հոգաբարձութեան աղքատաց՝ համաձայն յանձնարարութեան ծխական ժողովրդոց քաղաքիս՝ վերահասու եղանք այսօր Հոգաբարձութեան 1895 ամի գործողութեանց եւ սոյն այս հաշուեցուցակիս մէջ արձանագրուած հաշիւներուն եւ դրամոց գումարներուն, որպէս եւ Ռաստովի տան շինութեան վերայ եղած ծախսերը մի առ մի զննելով եւ նոյնը հաւաստող եւ հաւատարմացնող վկայաթղթերու հետ համեմատելով՝ գտանք, որ հաշուեմատեանները եւ դրամներու հաշիւները գործ դրուած են կանոնաւոր եղանակաւ, Հոգաբարձութեան ձեռքը գտնուած գումարները՝ արքունի դրամատոմսերով եւ պատրաստ դրամով պահուած են ո՛րը Ռաստովի արքունի դրամատան մէջ, ո՛րը մեր քաղաքի Փոխատու Ընկերութեան դրամանոցի մէջ: Անկանոն տուչութիւններ, անտեղի ծախսեր եւ զանցառութիւններ չ'տեսանք մեզի մատուցուած հաշուեթղթերուն մէջ, եւ Հոգաբարձական Վարչութեան գործողութիւնները վաւերական համարելով կը հաստատենք այս մեր ստորագրութեամբ: Այլ եւ պարտք կը համարինք յաւելցել որ 1895 ամի ընթացքում Հոգաբարձութեան տան վերայ մանր ծախսեր եղած են 2952 ռ. գումարի, որոնց հաւատարմացնող վաւերաթղթեր չկան, որովհետեւ այդ գումարը ծախսուած է իբրեւ վարձ օրական մշակներու եւ այնպիսի անհրաժեշտ պէտքերը լրացնելու, որոնց համար անկարելի է եղած վկայաթղթեր պահանջելը: Աւելորդ չենք համարիր յիշել նոյնպէս եւ այն, որ աղքատաց խնամակալներու ձեռքով ծախսուած 8321 ռ. ծախքը՝ նախորդ տարիների հետ համեմատելով՝ զգալի կերպով աւելացրած է, եւ ընդհանրապէս կը նկատուի, որ այդ մասին ծախքը տարէցտարի

կը յաւելանայ, մինչդեռ ցանկալի էր որ կարելոյն չափ սահմանափակուէր այդ ծախքը»:

Ինչպէս կերեւի Գննիչ Մասնաժողովի զննութենէն եւ այդ մասին կազմուած արձանագրութենէն՝ Հոգաբարձութեան 1895 ամի մէջ ունեցած գործողութիւնները, գումարներու գործադրութիւնը եւ դրամոց պահպանութիւնը կատարուել են կանոնաւոր եղանակաւ. իսկ եթէ Ընդհանուր ժողովիս մէջ կը նշմարուին, թէ՛ կան նաեւ թերութիւններ, որ զանց արած է հոգաբարձական Վարչութիւնը կամ գործուած է օրինական կարգի դէմ որ եւ է զեղծումն, այդպիսի դէպքում եւս կը խնդրէ Հոգաբարձութիւնը որ ժողովիս մեծարոյ հանդիսականները՝ նոյն հաշիւները վերաստուգելէ ետքը՝ բարեհաճին օգնել մեզ իրենց խոհական խորհուրդներովը եւ անով նպաստեն աղքատաց խնամարկութեան գործի աւելի յաջողութեանն ու յառաջադիմութեանը:

Դառնալով այժմ Հոգաբարձութեան ձեռքը գտնուած ամէն մի դրամագլխին, կը տեսնենք՝ թէ անոնց մուտքերն ու ելքերը, որպէս եւ նոցա կարելոր տեղեկութիւնները, են հետեւեալը.

Ա. Հոգաբարձութեան առաջին դրամագլուխը ցուցուած է *Աղխսաց Խնամարկութեան* գոյքը: Այս դրամագլուխը, ինչպէս առաջուան հաշիւներէն յայտնի է, կը կազմեն այն ստացուածքները, որ վաղ ժամանակներէ աւանդուած էին նախիջեւանի հայոց եւ արդիւնքները կը մատակարարուէին առաջ աղքատաց գանձապետներու ձեռքով հայ աղքատներուն օգնութիւն հասցնելու համար:

Եկեղեցական Հոգաբարձութիւնը կազմուելէն առաջ՝ այդ գոյքի տարեկան եկամուտը կը հասնէր մինչեւ 2800 ռ. իսկ ներկայումս, ինչպէս հաշիւները կը ցուցնեն՝ հետզհետէ աւելնալով հասած է 15000 ռ. գումարի:

1895 թուին այդ դրամագլուխն ունէր անշարժ կալուածքով եւ դրամով . . . 61,332 ռ. 80 կ.

Տարւոյն մուտքերն են՝

Անշարժ կալուածներէն ստացուած վարձը . . . 4300 ռ. —

1/10 առ ձեռն դրամոց . . . 716 ռ. 53 կ.

Նուէրներ. 901 ր. 45 կ.
 Փոխարինաբար տուած գումարը ետ ստացուած. . . 1139 ր. 72 կ.
 Բարեկործական նպատակաւ աւանդուած միւս գումարներէն ստացուած, այն է՝
 Հնդկական դրամագլխի արդեանց 1/2 մասը. . . . 3461 ր. 98 կ.
 Յովհ. Պոպովեանի դրամագլխի արդիւնքը 1652 ր. 19 կ.
 Միք. Քարասուլեանի կալուածներու արդեանց 3/4 մասը 1846 ր. 26 կ.
 Գէորգ Տիգրանեանի կտակաւանդ գումարը . . . 1507 ր. 66 կ.—15,525 ր. 79 կ.
 Նոյն տարւոյ ծախքերն են.
 Երեք ծխական դպրոցներու տրուած նպաստը . . . 3300 ր. —
 Արքունի դպրոցներու մէջ ուսանող սաներու տուած Թոշակ. 1920 ր. —
 Աղքատանոցի կառավարութեան եւ կարօտելոց շնորհեան համար . . . 8771 ր. 31 կ.
 Վարչական ծախքեր, այն է՝ հաշուակալի եւ ծառայի վարձ, հաշիւների տպագրութեան եւ կալուածները կրակէ ապահովելու համար գործադրուած. . . 1067 ր. 52 կ.
 Փոխարինաբար տուած ուրիշ դրամագլուխների հաշուին. 466 ր. 96 կ.—15525 ր. 79 կ.
 Տարւոյն յաւելուած մնացորդն է՝
 Անշարժ կալուածք եւ առ ձեռն դրամ փոխ տուած կամ դրամանոցի մէջ. . . . 60,630 ր. 01 կ.
 Վերադիր ծախք, որ մայր գումարէն զերջուած է. 702 ր. 76 կ.

Միական դպրոցներու տրուած նպաստներն են.
 Ս. Համբարձման եկեղեցւոյ դպրոցին 1200 ր., Ս. Թէոդորոսի եկեղեցւոյն՝ 1200 ր. եւ Ս. Հռիփսիմեանց օրիորդաց դպրոցին՝ 900 րուբլի:
Թոշակ ստացող սաներն են.
 Կողպետեան Գաբրիէլ՝ ուսանող Խարքովի Համալսարանի 360 ր.
 Ոսկանեան Յովհաննէս՝ ուսանող Մոսկուայի Համալսարանի 360 ր.
 Արծաթաւանեան Հմայեակ՝ ուսանող Մոսկուայի Նրկարչութեան վարժարանի 360 ր.
 Զաքիեան Յարութիւն՝ ուսանող Ռիգայի Պոլիտեխնիկական ուսումնարանի 360 ր.
 Եսայեան Գաբրիէլ՝ ուսանող Մոսկուայի Համալսարանի. 210 ր.
 Բերբերեան Լոյսպարոն՝ ուսանող Խարքովի Համալսարանի 120 ր.
 Բեղնիեան Փրաբիոն՝ ուսանող Թագանրոգի օր. գիմնազիոնի 120 ր.
 Աղքատանոցի կառավարութեան եւ աղքատաց խնամարկութեան համար ծախքերն երկու տեսակ են. մէկը աղքատանոցի մէջ բնակուող աղքատներուն բնակարանը, մնունըը եւ ազանելիքը հոգալու համար, իսկ միւսը՝ աղքատանոցէն դուրս խնամուած կարօտաւոր ընտանիքներու ամսէ ամիս Թոշակ տրուած կամ հարկաւոր տեսնուած միջոցներուն նպաստ եւ օժանդակութիւն հասուցուած:
Աղքատանոցի կառավարութեան ծախքերն են.
 Մնունդի եւ հագուստի համար. 1928 ր. 72 կ.
 Ռոճիկ տնտեսի, խոհարարի, լուացարարի եւ միւս ծառայից 792 ր. 50 կ.
 Վաւելիքի, տան վրայ եղած նորոգութեանց եւ զանազան մանր պիտոյից համար. . . 583 ր. 64 կ.—3304 ր. 86 կ.

Աղքատանոցէն դուրս եղած ծախսերն են.

Ամսականներով տրուած նը-

պաստներ 4369 ը. —

Առանձնաբար տուած օժան-

դակութիւններ 1097 ը. 45 կ.—5466 ը. 45 կ.

Այս ծախուց մէջ են նաեւ օտարական գաղթականներու ոմանց տրուած ողորմութիւնը եւ նոցա ճանապարհածախուց համար գործ դրուած գումարները: Ներկայ տարւոյս աղքատաց խնամարկութեան ծախքերը, ինչպէս իրաւամբ նկատած էին նաեւ մեր Բնական Մասնաժողովի մեծարոյ անդամները իրենց կազմած արձանագրութեան մէջ, արդարեւ չափազանց շատ են՝ մեր նիւթական կարողութեանը ու միջոցներուն նայելով: Բայց՝ ամենուն ալ յայտնի է՝ թէ քանի՛ եւ ո՛րքան չքաւոր հայ ընտանիքներ մանր զաւակներովը եւ կողոպտուած խեղճ ողորմիւններ կը դեգերէին քաղաքումս ձմրան մէջ՝ տաճկաստանի բարբարոսութիւններէն փախած. նոցանէ շատերուն ապաստանարան տալը ձմրան սաստիկ ցուրտերուն եւ ոմանց ալ ձեռնտու լինելը ամբարն՝ իրենց տունները վերադառնալու կամ աշխատանքի երթալու համար՝ քրիստոնէական պարտք էր անհրաժեշտ կատարելի: Բաց յայնմանէ աղքատանոցի մէջ ամբողջ ձմեռը եւ այժմ՝ իսկ կը խնամուէին 10—50 հոգի շարունակաբար եւ հարիւրաւոր, համարեա՛, կարօտաւոր ընտանիքներ եւ մասնաւոր անձինք, որոնց աղքատանոցի մէջ ընդունելը յարմար չէ, օժանդակութիւն եւ նպաստ կը ստանան իրենց տունները ամսականներով կամ միանգուցա: Նոցա խնամարկութեան ծանր գործը վարեցին 1895 թուի մէջ Հոգաբարձութեան երկու անդամները Պ. Ստեփանոսեան Խ. Պ. եւ Պ. Մահտեսեան Կ. Թ.

Խօսք բացուելով այստեղ մեր տաճկաստանցի հայ եղբարց վրայ, Հոգաբարձութիւնս չէ կարող լռելեայնանցնել եւ մէջ չը բերել եւ ա՛յն, թէ մեր հոգաբարձական խորհուրդը պարտաւորուած էր այս տարի իւր առանձին ուշադրութիւնը դարձնել մեր այդ համարին թշուառ եղբարց վերայ, մանաւանդ նոցա այժմու ճգնաժամին մէջ:

Որո՞ւն յայտնի չէ՝ թէ ի՛նչպիսի դառն հալածանքի եւ բռնութիւններու ենթարկուած են խեղճ հայերը իրենց բուն հայրենիքում՝ Տաճկաստանի մէջ. սուրբ, հուրը եւ ամենատեսակ բարբարոսական տանջանքները, ահա երկու տարիէն աւելի է, որ կը կտրատեն հայի կեանքի թելը. հազարաւոր անմեղ մանուկներ՝ որք մնալով՝ անտէր եւ անխնամ թափառուած են երկրին մէջ: Եւ ո՛վ խնամք պէտք է ունենայ նոցա վերայ: Այսպիսի դէպքում ամէն մի հայի վրայ քրիստոնէական պարտք կայ չը խնայել իրեն լուծայն՝ մերկին զգեստ տալու, բաղցածին կերակրելու եւ անտուն անտէրին պատսպարելու համար:

Հոգաբարձութիւնս, որչափ իւր ոյժերը կը ներէին, աշխատեցաւ եկաւոր գաղթականներուն ժամանակաւոր օգնութիւն հասցնելու. ինչպէս վերեն յիշուեցաւ. բայց այդ բաւական չէր մի հոգաբարձական հաստատութեան համար, որի յատուկ գործն է աղքատի խնամարկութեան գործը: Դատողութեան առնելով թէ հայագգի բարեգործական հաստատութիւնները, բացի աղքատին նիւթապէս օգնելէն, պարտական են նաեւ մտածել նորա ոտքի կանգնեցնելուն վերայ եւս, այնպէս ալ մեր վրայ սիւսուհ պարտականութիւն կայ մեր տաճկաստանցի թշուառ եղբարց վրայ եւս մտածելը, որ այդ տապալուած թշուառ ժողովուրդը իսպառ չի յուսահատի՝ անօգնական մնալով, եւ թէ մենք պէտքինք հոգ ունենանք նորա վրայ եւս, նորա որք մնացած անտէր անտերունջ մանուկների վրայ, անոնց քրիստոնէական ու ազգային կրթութեան վրայ, որ անով գոնէ ազատի նա բարբարոսներու սպանիչ ժանիքներէն. Հոգաբարձութիւնս բաւական չը համարեց իւր մինչեւ ցայսօր հասուցած նպաստը, որ ամի ամի կը խրկէ վան քաղաքի վարագայ ժառանգաւորաց դպրոցին՝ հանգուցեալ Քարասուլեանի կալուածոց արդիւնքէն մաս մը, հապա պատշաճ տեսաւ որ առանձին թոշակ ալ յատկացնէ իւր կողմէն նաեւ Կարնոյ Սանասարեան վարժարանին. ուստի եւ որոշեց, որ հինգ մշտական գիշերօթիկ սաներ պահէ նոյն վարժարանի մէջ մեր եկեղեցական Հոգաբարձութեան հաշուով, եւ այդ նպատակաւ սահմանեց—նոր ծախք մտցնել

իւր տարեկան կանխահաշուոցը մէջ տարեկան մի հազար ռուբլի եւ այդ գումարը ամէն ուսումնարանական տարեկզբին անխափան հասցնել վարժարանի վարչութեանը ի Կարին: Այս որոշումը անելու ժամանակ՝ հոգաբարձական խորհուրդը աչքի առաջ ունէր եւ այս՝ թէ մեր Հոգաբարձութիւնը իւր բոլոր դրամական միջոցները գործ դրած է Ռաստովի մէջ կառուցած մեծ տունի վրայ եւ ինքը ներկայումս ազատ դրամներ չունի, եւ կը դժուարանայ մինչեւ անգամ իւր ընթացիկ ծախքերը կանոնաւորապէս ծածկելու, ուստի եւ իւր որոշման մէջ հարկ համարեց յաւելցնել եւ այս՝ թէ Սանասարեան վարժարանի յատկացուցուած նպաստը կը վճարուի 1897 թիւ Օգոստոս ամսէն սկսեալ. որովհետեւ Հոգաբարձութիւնը ինքը եւս այդ ժամանակէն պէտք է սկսի ստանալ յիշեալ կալուածքի վարձը: Այս մասին կը խնդրէ Հոգաբարձութիւնը Ընդհանուր ժողովի վերջնական վճիռը՝ մեր կարգադրութեան հաստատութեանը համար:

Բ. Եկեղեցական Հոգաբարձութեան երկրորդ դրամագլուխ ցուցուած է Հնդկական ըսուած դրամագլուխը, որ Կալկաթացի Մասէի Բաբաջան բարերարի կտակած կալուածոց արդիւնքէն գոյացած գումար է եւ աւանդուած է նոր նախիջեւան քաղաքի բարեգործական հաստատութեանց վրայ գործածելու համար:

Այդ դրամագլուխը 1895 ամի տարէսկզբին ունէր 4% դրամատոմսեր . . . 121.300 ռ. —

Եւ առ ձեռն դրամ փոխա-

խարինաբար տրուած . 39,621 ռ. 33 կ.— 160,921 ռ. 33 կ.

Տարւոյն մէջի մուտքերն են.

% դրամատոմսաց եւ դրամոց — — 6924 ռ. 46 կ.

Վերջին գումարի կէս մասը՝

հանգուցելոյ կտակի գործութեամբ՝ բարդուած է աղքատաց դրամագլխին վերայ՝ աղքատաց խնա-

մածութեան եւ դպրոցաց վերայ գործադրելու համար 3461 ռ. 98 կ.

Արքունի դրամատոմսաց վաճառման միջոցին զեղջուած է 2018 ռ. 45 կ.

Եւ մնացորդը բարդուած է մայր գումարի վերայ . 1443 ռ. 53 կ.

Որով ի վերջ տարւոյն մնացորդը կը լինի . . . — — 162,364 ռ. 87 կ.

Այս գումարը ամբողջապէս գործ դրուած է Ռաստովի կալուածքին վրայ փոխարինաբար եւ հետզհետէ պիտի ստացուի կալուածքի արդիւնքներէն՝ իրեն տոկոսովը հանդերձ:

Գ. Երրորդ դրամագլուխ է Եկեղ. Հոբարձութեան Յովհաննէս Մարկոսեան Պոպովի թողած ստացուածքը, որ 1895 ամի տարեսկզբին էր 59,029 ռ. —

Տարւոյն մուտքն է՝ կալուածների վարձադրամովը եւ դրամներու բերած շահովը 2264 ռ. 96 կ.

Մտից այս գումարէն հատուցուած է՝ Բարերարի կտակագրին համաձայն նպաստ՝ Արհեստական եւ Ս. Հռիփսիմեանց դպրոցներուն, Հիւանդանոցի վարչութեանը, որպէս եւ հոգէհանգստեան պաշտօն կատարելու համար՝ % 10 հազար գումարի. . . 386 ռ. —

Կալուածքները կրակէ ապահովելու եւ կարկատելու համար ծախք 226 ռ. 77 կ.

Արդեանց մնացորդը գրուած է աղքատաց խնամարկութեան հաշուին մուտք 1652 ռ. 19 կ.— 2264 ռ. 96 կ.

Տարւոյն վերջը կը մնայ
 Հոգաբարձութեան ձեռքը նոյն,
 ինչ որ տարեսկզբին էր, այն է՝
 Անշարժ կալուածք Տագանրոզ
 քաղաքի մէջ, որ արժեցու-
 ցուած է , 6129 ր. —

Թանկագին իրեղէններ՝ դրա-
 մանոցում պահուած 1000 ր. —

Արքունի դրամանոցը 10 տա-
 րով ձգուած գումար 36,900 ր. —

Գումար դրամոց, որ փոխա-
 րինաբար տրուած է Ռաս-
 տովի տան շինութեան 8000 ր. — կ.—52,029 ր. — կ.

Գ. Եկեղեցական Հոգաբարձութեան չորրորդ դրամա-
 գլուխը կը կազմեն հանգուցեալ Միխայիլ Յովակիմեան Բա-
 րասուղեանի կտակած կալուածները Եկատերինոզար եւ
 Նախիջեան քաղաքներու մէջ, որ ի միասին արժեցու-
 ցուած են 16.700 ր. —

1895 թուին այդ կալուածներուն վարձը
 ստացուած է 2775 ր. —

Նոյն տարւոյն մէջ կալուածնե-
 րու քաղաքահարկի եւ կրակէ
 ապահովելու համար ծախք 298 ր. 74 կ.

Հոգեհանգստեան պաշտօն կա-
 տարելու համար տուած է 15 ր. —

Ուղարկուած է՝ կտակագրի հա-
 մաձայն՝ Վան քաղաքի Վա-
 րագայ Ս. Նշանի ժառանգա-
 ւորաց Դպրոցին ի նպաստ՝
 արդեանց 1/4 մասը 615 ր. —

Մնացեալ 3/4 մասն արդեանց
 յարակցուած է աղքատաց
 խնամարկութեան գումարին 1846 ր. 26 կ.—2775 ր. —

Տարւոյն վերջը կը մնան անշարժ
 կալուածները. — — 16,700 ր. —

Ե. Հոգաբարձութեան հինգերորդ դրամագլուխն է
 հանգուցեալ Ստեփան Գեորգեան Նարայեանի կտակած գու-
 մարը, որ է 9790 ր. 30 կ.

Այդ գումարի տոկոսը, կտակագրի զօրութեամբ, նշա-
 նակուած է գործածել միջին կամ բարձր ուսումնարանի
 մէջ մի որդեգիր պահելու համար՝ կտակակատարներու
 միջոցաւ սահմանուած ծրագրի համաձայն: (Տես Հաշիւ
 Հոգաբարձ, 1893. երես 8): Նախալեանին որդեգիր սան ըն-
 դունուած է Գրիգոր Ռափայէլեան Պատկանեան, որ կու-
 սանի Մոսկուայի Համալսարանում 1893 թ. ի վեր:

Դրամագլխի տարեկան արդիւնքն է 360 ռուբլի, որ եւ
 ամբողջապէս վճարուած է որդեգրին ի նպաստ եւ տար-
 ւոյն վերջը կը մնայ մի եւ նոյն գումարն, ինչ որ տա-
 րեսկզբին էր, 5000 ր. որ ձգուած է արքունի դրամանոցը
 մշտապէս, իսկ 4790 ր. 30 կ. գործադրուած է Ռաստովի
 մեր տան վերայ փոխարինաբար:

2. Հանգուցեալ Խաչերես Խաչիկեան Տեաչֆովի կը-
 տակած գումարն է 4 1/2 տոկոսաւոր արքունի դրամատոմ-
 սերով 101,000 ր. —

1895 թուի մէջ ստացուած են այդ
 գումարի տոկոսիքը. 4317 ր. 74 կ.

Հատուցուած է Թեմ. Դպրանոցի
 պարտքը զեղչելու համար 1310 ր. 67 կ.

Դրամատոմսաց պահպանութեան
 համար տուած է դրամա-
 նոցին 30 ր. 80 կ.

Հատուցանելի գումար կը մնայ
 Հոգաբարձութեան ձեռքը՝
 փոխարինաբար ծախսուած. 2976 ր. 27 կ.—1317 ր. 74 կ.

Տարւոյն վերջը դրամագլխի
 մայր գումարը պահուած է
 արքունի դրամատոմսերով. — — 10100 ր. —

Հանգուցեալ Տեաչֆովի կտակի զօրութեամբ՝ գու-
 մարի տոկոսիքը բոլորով պէտք է յանձնուէին Թեմական
 Դպրանոցի Վարչութեան ձեռքը՝ Դպրանոցի մէջ որդեգիր
 սաներ պահելու համար: Դպրանոցի հոգաբարձական խոր-
 հուրդը բարերարի ազգօգուտ նպատակն ու յանձնարա-
 ղութիւնը արդիւնապէս կատարելուն հոգատար լինելով՝
 ձեռնարկած էր գիշերօթիկ սաներու համար օժեկաններ

պատրաստել, եւ այդ նպատակաւ 1893 թուին փոխարինաբար ստացել էր եկ. Հոգաբարձութենէն 10 հազար ռուբլի՝ պայմանաւն որ պարտքը կը զեղչէ Տեաչքովի դրամագլխի տոկոսներէն: Մինչեւ 1895 թիւը ի հաշիւ պարտքին հատուցուած էր 8689 ռ. 33 կ. եւ հատուցանելի պարտք կը մնար 1310 ռ. 67 կ. եւ ահա այդ գումարն է որ հատուցուած է այս տարի եւ պարտքը վերջացուցած, եւ գումար այլ եւս կը մնայ Դպրանոցին հասանելի 2976 ռ. 27 կոպ.:

Է. Հոգաբարձութեան եօթներորդ ստացուածքը կը կազմեն հանգուցեալ *Գասպար Մարկոսեան Պոպովի* եւ հանգուցեալ *Մկրտիչ Թորոսեան Մուրախանեանի* անշարժ կառուածքները Ռաստով քաղաքի մէջ եւ նոցա թողած դրամական գումարները, որ աւանդուած են մեր Հոգաբարձութեան ձեռքը՝ բարեգործական նպատակներու գործադրելու համար:

Հանգուցեալ բարերարներու կալուածքները կից են մէկմէկու, եւ ինչպէս յայտնի է նախընթաց ամի մեր հաշիւներէն, վրայի հին տուները քակուելով՝ անոնց փոխարէնը կառուցուած է նոր ընդարձակ շինուածք տեղերու բոլոր տարածութեան վրայ, եւ այդ պատճառով երկու դրամագլխոց հաշիւը Հոգաբարձութեան մէջ միացուցած է այժմ եւ կը կոչուի երկու բարերարներու անունով՝ *Գասպար Պոպովի* եւ *Մկրտիչ Մուրախանեանի* կալուածք: Նինուածոց համար փոխարինաբար առնուած գումարներու պարտքը պէտք է մասնադրուի երկուքին վրայ հաւասար չափով եւ ստանալի արդիւնքն եւս՝ պարտքը վճարուելէն ետքը՝ պէտք է գործադրուի հաւասար չափով իրենց կտակներուն համաձայն:

Ներկայ հաշուիս մէջ այդ երկու գոյքի արժէքը՝ առջի գնահատուած գրնովն ու վրան ծախսուած գումարներովը, ցուցուած է 1895 ամի տերեսկզբին . . . 144,720 ռ. 17 կ.

Տարւոյն մէջ եւս պարտք

Երկուքի
1895/96

առնուած է՝ տան շինութեան համար . . . 126186 ռ. 77 կ.
որով ամբողջ գոյքի արժողութիւնը կը լինի տարւոյն վերջը . . . — — 267906 ռ. 94 կ.

Այս գումարը կը կազմեն.
Նոր շէնքը՝ որ վրան ծախսուած գումարներովը՝ արժէ այժմ մեզ . . . 240,839 ռ. 21 կ.
Դրամանոցի մէջ շահեցողութեան տուած գումարը . . . 14900 ռ. —
Ներքին խաղարկութեան արքունի մի դրամատոմս 200 ռ. —
Դրամանոցում ընթացական հաշուով ձգուած գումար 6889 ռ. 68 կ.
Առ ձեռն դրամ . . . 5078 ռ. 05 կ.

Մի եւ նոյն ժամանակ պէտք է իմանալ եւ այս՝ թէ շինութեանը համար մինչեւ 1895 ամի տարեվերջը ուրիշ դրամագլուխներէ փոխարինաբար առնուած եւ գոյքին վրայ հաշուած պարտքի գումարն է 181373 ռ. 73 կ.: Տարեկան եկամուտներու հաշուեցուցակին մէջ, որ յարադրուած է հաշուեգրիս վերջը, կարելի է տեսնել եւ այս դրամոց գործածութեան մանրամասնութիւնները:

Աւելորդ չ'համարի Հոգաբարձութիւնը մէջ բերել այստեղ նաեւ հետեւեալ տեղեկութիւնները. հանգուցեալ Գասպար Պոպովի կալուածքի արդիւնքը կտակաւսած է գործածել չքաւոր պատանիներու ուսման վերայ, եւ այն միջին ու բարձրագոյն ուսումնարաններու մէջ. իսկ հանգուցեալ Մկրտիչ Մուրախանեանի աւանդած կալուածքի արդիւնքը պէտք է գործածուի ինչ ինչ որոշ աստուածահաճոյ գործերի վերայ:

Ներկայումս Պոպովի հաշուով կուսանին երկու որդեգիր սաներ մայրաքաղաքներում, մէկը՝ Մոսկուայի Համալսարանում, միւսը՝ Պետերբուրգի Ռէալական վարժարանում: Մուրախանեանի կտակած բարեգործութիւնները

կատարումը դեռ սկսուած չէ. որովհետեւ Հոգաբարձութիւնը այդ գոյքին պատկանելի ազատ գումար չունի իւր ձեռքը եւ մինչեւ վերջին ժամանակներս կը վճարուէին հանգուցելոյ թողած պարտքերը միայն, ինչպէս՝ օրինակի համար՝ Զեմելնի բանքին երկու անգամով հատուցուած 8548 ռ. պարտքը եւ Խասպեկեան տիկնոջ աւանդուած 3000 ռ. գումարը:

Ռաստովի տան շինութիւնը կատարուած վերջացած է, այժմ կը հոգացուին միջի եղած պակասութիւնները որ մինչեւ Օգոստոս ամիսը աւարտելով եւ այն՝ լանձնուի վարձու բռնողին: Ամբողջ կալուածքը վարձու տրուած է *Վյասնու* անուն յոյնազգի վաճառականի 11 տարի ժամանակով եւ տարեկան 34 հազար թուրքի վարձով, միայն թէ՛ վարձադրամի հատուցումը սկստք է կատարուի տարւոյն վերջը, այն է՝ 1897 թիւ Օգոստոս ամսէն սկսած, եւ միջի կահ կարասիքն ու եղած գոյքը, մինչեւ 40 հազար թուրքի արժողութեամբ, պէտք է օրինական կարգով գրաւուած մնայ եկ- Հոգաբարձութեան անունով՝ վարձադրամի կանոնաւոր հատուցման փոխարէն՝ մինչեւ վարձատուութեան ժամանակի լրանալը: Կը յուսայ Հոգաբարձութիւնս՝ թէ 1896 ամի հաշուին մէջ ձեռնհաս կը լինի ինքը՝ ներկայացնել հասարակութեան նաեւ շինութեան գործին վերաբերեալ ամէն մանրամասն հաշիւներն ու տեղեկութիւնները, եւ այն ատեն միայն հնար եւ միջոց կը լինի եզրակացնել իրօք, թէ՛ ո՛րքան արդարացի կամ սխալ էին մեր ենթատուութիւնները, երբոր ձեռնամուխ եղանք այդ ծանրակշիռ գործին ամէն տեսակ զոհողութիւն յանձն առնելով:

Բ. Հագաբարձութեան ութերորդ դրամագլուխ ցուցուած է՝ *պ. Վարդերես Ստեփաննուեան Ախչեանի* նուիրած գոյքը:

Մեր պատուական քաղաքացի *պ. Վարդերես Ախչեան*, 1895 թիւ Մարտի 20-ին, դիմեց եկեղեցական Հոգաբարձութեանը այսպիսի առաջարկութեամբ, թէ՛ Հոգաբարձութեան ձեռնարկած շինութեան քովը, Ռաստով քաղաքի մէջ, կը վաճառուի Ռիլլօ բժշկի պատկանեալ կալուածքը, որոյ համար տանուտէրը գին կը խնդրէ ստանալ 34600 ռ.:

Ինքը, *պ. Ախչեան*, ի վաղուց մտադիր է ձեռք բերել եւ յանձնել մեր Հոգաբարձութեանը այնպիսի մի կալուած, որ տարեկան եկամուտ ունենայ 1800 ռ. եւ այդ արդիւնքը գործածէ Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ ծխաճան դրպրոցին վերայ՝ իբրեւ յաւերժական յիշատակ Ախչեան ազգատոհմին: Սակայն՝ այդ գործին համար՝ ինքը որոշած ունի միայն 30 հազար թուրքի: Կը դիմէ Հոգաբարձութեան՝ արդեօք հնարաւոր չ'համարի՞ Հոգաբարձութիւնը այդ մտադրութիւնը իրագործելու համար եւ միանգամայն՝ մեր ազգային սեփականութեան գումարը յաւելցնելու նըպատակաւ, ինքը Հոգաբարձութիւնը ձեռք բերէ Ռիլլօյի կալուածքը՝ նորա որոշած 30 հազարի վրայ իւր կողմանէ եւս պակասորդ 4600 ռ. գումարը հատուցանելով, բաց յայնմանէ՛ տալով նորան եւս փոխարինաբար 10 հազար թուրքի երկու տարի ժամանակամիջոցաւ:

Եկեղեցական Հոգաբարձութիւնը՝ խորհուրդ ունենալով այս խնդրի վերայ, թէ ո՛րքան արդեօք շահեկան է *պ. Ախչեանի* առաջարկութիւնը մեր աղքատաց խնամարկութեան գործին, եւ ՚ի նկատի առնելով այն, թէ՛ Ռիլլօյի կալուածը, եթէ միացուի Պոպովի եւ Մուրատխանեանի գոյքերուն, հարկաւ, նշանաւոր չափով կը յաւելցուի նոցա արժէքը. բաց յայնմանէ՛ այդ գոյքը տարեկան ոչ պակաս 1800 ռ. արդիւնք բերելով, կրնայ բոլորով լցնել *պ. Ախչեանի* բարեմիտ ցանկութիւնը եւ մասամբ օգնել եւս մեր աղքատաց խնամարկութեան գործին,—վասնորոյ պարտ համարեց շնորհակալու մտօք ընդունել *պ. Ախչեանի* նուէրը եւ նորա ազգասիրական նպատակը կատար հասցնելուն նպաստել ու ձեռնտու լինել: Այլ, որովհետեւ այդ անշարժ կայքը եկեղեցական սեփականութիւն կացուցանելու համար հարկ էր նաեւ ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԹԱԳԱՒՈՐ ԿԱՅՍԵՐ բարձրագոյն թոյլտուութիւնը ստանալ, ուստի՝ օրինական պահանջները կատարելով՝ դիմեց Հոգաբարձութիւնը պատշաճաւոր իշխանութեան: Եւ ահա ներկայ 1896 թիւ Փետրուար ամսոյ 16-ին հետեւեցաւ նաեւ Բարձրագոյն բարեհասնութիւնը եւ *պ. Ախչեանի* ընծայած գոյքն եւս անցաւ մեր Հոգաբարձութեան ձեռքը, որ եւ վարձու

տուած է Պոպովի եւ Մուրատխանեանի շինուածոց հետ ի միասին:

Այժմ կը մնայ մեր Հոգաբարձութեան վրայ ստանձնուած պարտք՝ ամի ամի հասցնել Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ դպրոցի վարչութեանը տարեկան 1800 ռուբլի՝ դրպրոցի պէտքերուն գործածելու համար: Բայց այդ գումարը՝ առաջին տասը տարին՝ պէտք է հասնի ինքեան, պ. Ախչեանի, կամ նորա կողակցի ձեռքը, քանի որ նոցանէ մէկը կենդանի է. իսկ տասը տարիէն ետքը, կամ երկու ամուսնէից մահուանէն յետոյ, ուղղակի դպրոցի վարչութեանը թողլով կատարել յիշուած աստուածափաճոյ գործը:

Ինչպէս մատուցուած եկամտից հաշուեպատկերէն կը տեսնուի, պ. Ախչեանի նուիրած կալուածքի արժէքը ցուցուած է 34600 ռ.: Այդ կալուածքին հատուցանելի պարտք կայ 6996 ռ. 45 կ., որոյ 1800 ռ. պէտք է վճարուի՝ 1896 թուի մէջ ստացուած կալուածի արդիւնքէն, իսկ մնացեալ 5196 ռ. 45 կ. պիտի զեզուի Հոգաբարձութեան ձեռքը եղած միւս արդեանց արդիւնքերէն, ինչպէս որ պայմանաւորուած էր Հոգաբարձութիւնը պ. Ախչեանի հետ:

Թ. Իններորդ դրամագլուխն է Հոգաբարձութեան՝ ուսուցչաց համար կազմուելի ֆոնդի գումարը 515 ռ. 20 կ.:

Այս դրամոց գումարի մասին Հոգաբարձութիւնս հարկ կը համարի յայտարարել, թէ մեր քաղաքացի եղբարք Պոպովեանք՝ Գաբրիէլ, Մկրտիչ, Քերովքէ եւ Մանուկ Միքայէլեանք, կամենալով իրենց պատկառելի ծնողաց՝ Աղա Միքայէլի Տէր-Գաբրիէլեան եւ տիկին Աննայի Աստուածատրեան՝ ամուսնութեան յիսնամեայ յօբելինի առթիւ բարի գործ մը կատարել, մատուցին մեր Հոգաբարձութեանը 500 ռ. գումար, խնդրելով որ այդ գումարը պահուի մեր գանձարանում, մինչեւ որ քաղաքիս եկեղեցական ազգային ուսումնարաններու մէջ ծառայող ուսուցիչները խնայողական գանձարան կը հիմնեն, եւ այդ նուիրած գումարը տրուի նոցա՝ գործածել իբրեւ հիմնական դրամագլուխ այդպիսի ջի գանձարանի:

Եկեղեցական Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ

ընդունեց յիշեալ պարոններու բարեմիտ առաջարկութիւնը, ստացուած դրամոյ՛ը գնեց արքունի դրամատոմսեր, տուաւ դրամանոցը ի պահեստ, եւ անկէ գոյացած 500 ռ. մայր գումարի վերայ յարակցած յաւելուածքն է 15 ռ. 20 կոպ.:

Ժ. Արդ հանգուցեալ բժիշկ Գէորգ Աւետիքեան Տիգրանեանց՝ կամենալով ծառայութիւն մատուցանել իւր ազգին եւ ունեցած կարողութեան մեծագոյն մասը բարեգործական նպատակներու նուիրել՝ կտակագրովն, որ հաստատուած է Տագանրոգի նահանգական դատարանում 1894 թիւ Փետրուարի 17-ին, կտակակատար իւր կարգած էր մեր եկ. Հոգաբարձութիւնը, եւ ընդ նմին յանձնած էր որ նորանէ մնացած գոյքը Հոգաբարձութիւնը ի մի հաւաքէ, մասնադէ յատկացուած աստուածափաճոյ գործերուն եւ մնացորդ գումարը հասցնէ օրինաւոր ժառանգներուն ձեռքը:

Տիգրանեանի կտակած գոյքը մեծաւ մասամբ 5% արքունի դրամատոմսեր էին եւ կը պահուէին Ռաստովի արքունի դրամանոցին մէջ. իսկ առ ձեռն եղած դրամները՝ քաղաքիս փոխադարձ վարկի ընկերութեան դրամատանն էին:

Հոգաբարձութիւնը՝ ձեռնամուխ լինելով կտակակատարութեան այդ գործին 1894 թուին, նոյն տարւոյն մէջ կարողացել էր միայն ստանալ իւր ձեռքը 9124 ռ. 25 կոպ. եւ նոյն գումարէն հոգացել էր հանգուցելոյ թաղման եւ կտակագրի հաստատութեան ծախքերը՝ 1675 ռ. 96 կոպ. եւ վճարել էր պ. Խորոզեան Յարութիւնի ժառանգութեան բաժինը 1000 ռ.: Յաւելեալ անտի 6448 ռ. 29 կոպ. գումարը կը պահուէր մեր գանձարանի մէջ:

1895 թուին մէջ ձեռք բերեց Հոգաբարձութիւնը Տիգրանեանի կտակած եւ միւս բոլոր գումարները, թէ՛ դրամով եւ թէ՛ դրամատոմսերով, 48,714 ռ. 54 կ. որով ստացուած գոյքի բոլոր գումարն եղաւ 55,162 ռ. 83 կոպ.:

Կատարելով հանգուցելոյ յանձնարարութիւնները, Հոգաբարձութիւնը նոյն տարւոյն մէջ ուղարկեց Ս. Էջմիածնայ Սինօգին՝ էջմիածնայ ձեմարանին աւանդուած 33,700 ռ.

ՏՈՒԱԼ ՎԱՐՋՈՒԹԵԱՆԳ՝	
Թեմական Դպրանոցի վիճակիս	4460 ր. —
» Ս. Հովհիսիմեանց օր. դըպրոցի	2230 ր. —
» Ռուսաց եկեղեցւոյ ծխական դպրոցին	206 ր. —
» Արհեստական դպրոցի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ	206 ր. —
» Ս. Խաչ Վանաց քաղաքիս.	334 ր. 50 կ.
» Լազարեանց ձեմարանի Մոսկովայի	1115 ր. —
» Կ. Պօլսոյ Սրբազան Պատրիարքի	1115 ր. —
» Նախիջեւանի Բարեգործական եւ Մարդասիրական Ընկերութեանց	446 ր. —
» Աղբատաց Հոգաբարձութեան ի նպաստ կարօտելոց	507 ր. 66 կ.
Նոյն Հոգաբարձութեան՝ հանգուցելոյն տապանաքարին համար	1000 ր. —
Մախբ փոստայի՝ դրամոց առաքման համար	68 ր. 82 կ.—11,688 ր. 98 կ.
Ապա Հոգաբարձութիւնը յանձնեց ժառանգաց հանգուցելոյն՝ իրենց պատկանեալ մասերը՝ Յանուանէ աւանդուած դրամատոմսերով եւ դրամով	2461 ր. 95 կ.
Մնացորդ գումարի նոցա հասանելի բաժինները	7311 ր. 90 կ.—9773 ր. 85 կ.
Այսօրինակ կատար հասցնելով հանգուցեալ բժիշկ Տիգրանեանի կտակը՝ կնքեց Հոգաբարձութիւնը նորա գոյից հաշիւը իւր հաշուետուութեան մէջ, եւ պարտք կը մնայ Հոգաբարձութեան վրայ կատարելի՝ միայն գերեզմանի վրայ մահարձան ղնելը, որոյ համար պահած ունի ինքը 1000 ըուբլի, որ եւ ցուցուած է աղբատաց խնամարկու-	

Թեան հաշիւներուն մէջ, այդ եւս հոգաւորը բոլորովին վերջացուցած կը լինի իւր վրայ առած ամէն պարտականութիւնները:

Հոգաբարձութիւնս՝ վերջացնելով ահա 1895 ամի հաշուոց մասին ունեցած ամէն տեղեկութիւնները, Ընդհանուր ժողովին ի տես կը մատուցանէ իւր հաշուետուութեանը եւ ձեռքն ելած վկայաթղթերը, կը խնդրէ վերստին ստուգել անոնք եւ ապա՝ յայտնել ձեր վերջնական վճիռն ու որոշումը մեր գործողութեանց մասին. եթէ իրաւացի են՝ վաւերացնել հաստատութեամբ, եթէ Թերութիւններ եւս նշմարուին՝ տալ մեզ կարեւոր հրահանգներ՝ պակասութիւնները շտկելու եւ ապագայ գործունէութեան համար: Այլ եւ կը խնդրենք Ընդհանուր ժողովէր՝ Կանոնադրութեան ժյոզ. համաձայն եւ նախընթաց տարիներու օրինակին հետեւելով՝ ընտրել ձեր մէջէն Քննիչ Մասնաժողովի վեց նոր համարառու անդամներ առաջիկայ տարուան համար եւ յանձնել նոցա, որ վաղօրօք քննեն Հոգաբարձութեան հաշիւները, կազմեն այդ մասին պատկանաւոր արձանագրութիւնը եւ մէջ րերեմ իրենց կարեւոր համարած նկատողութիւնները:

Նախագահ Խորհրդոյ Հոգաբարձութեան՝ Միկսս Պաշպանեանց.

Անդամք՝ Խաչատուր ա. ֆի. Չարիփեանց, Միկսս ֆի. Խոմաշեանց, Խ. Ստեփաննուսեան, Կ. Մահեսեանց, Յ. Չալախեանց, Կ. Կաթեւնիկեան, Ս. Չախիսեան, Ն. Սակիրեան, Ս. Ասճեանց, Ի. Ալաւաշեանց, Մ. Խալիպեանց, Վ. Ախշեանց:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՈՑ ԾԽԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴՈՑ ՆՈՐ ՆԱԽԻՉԵՒԱՆԻ
ԵԿԵՂԵՑԵԱՅ ՀԱՅՈՑ, ԿԱԶՄԵԱԼ Ի 19 ՄԱՅԻՍԻ 1896 ԱՄԻ.

Մեր ներքոյ ստորագրեալ Ծխական ժողովուրդներս Նոր Նախիջեւանի, թուով 170 հոգիք, գումարեցանք այսօր Ս. Լուսաւորիչ մայր եկեղեցւոյ մէջ՝ մեր եկեղեցական Հոգաբարձութեան 1895 ամի գործողութիւններու համարն առնելու եւ նորա դրամական հաշիւներուն վերահասութիւն գործելու համար. եւ այս մեր ժողովը՝ Հոգաբարձութեան կանոններու ԺԱ. յօդ. համաձայն՝ վաւերական գտնելով, կատարեցինք մեր վերահասութիւնը, ստուգեցինք Հոգաբարձութեան մեզի մատուցած հաշիւները եւ անոնց տեղեկագիրը, եւ յետոյ՝ խորհուրդ եւ տեսութիւն ունեցանք հետեւեալ խնդիրներու վերայ:

Ա. Քննիչ Մասնաժողովի վերաստուգութենէն եւ նորա կազմած արձանագրութենէն տեղեկացանք՝ թէ հոգաբարձական մատեանները, 1895 ամի ընթացքին մէջ, գործադրուած են կանոնաւոր եղանակաւ, նոյնպէս կատարուել է եւ դրամոց հաշուապահութիւնը. Հոգաբարձութեան ձեռքը գտնուած ազգային գոյքերը, դրամները եւ դրամատոմսերը անկորուստ պահուած են օրինական կարգերովը, աւելորդ եւ անտեղի տուչութիւններ դրամոց եղած չեն, Հոգաբարձութեան կատարած գործողութիւնները օրինաւոր են եւ վաւերական:

Բ. Մտնելով պ. Գրիգոր Խաչատրեան Զախուշեանի բանաւոր առաջարկութիւնը, ժողովս հարկաւոր գտաւ ազգային համար սահմանել՝ որ Հոգաբարձութիւնը ընդ միշտ պատրաստէ առաջուանէ իւր ամենատեսակ յուսալի եկամուտներու տարեկան կանխահաշիւը եւ ձեռքն եղած կտակներու համեմատ կատարելի

գործերու ցուցակը եւ ա. Բի ամի տարեկան տեղեկագրի հետ միասին մատուցանէ Ընդհանուր ժողովին ի հաստատութիւն: Կանխահաշուի գործադրութեան տարեգրուի նշանակել իւրաքանչիւր ամի Օգոստոս ամիսը:

Գ. Պ. Մինաս Յովհաննիսեան Բերբերեանց նկատեց՝ թէ Հոգաբարձութեան ձեռքով կատարուած աղքատներու խնամածութիւնը, մանաւանդ աղքատ ընտանիքներու թոշակ բաժանելը եւ մասնաւոր անձանց օգնութիւն հասցնելու եղանակը, ինքը պակասաւոր կը համարի եւ աննպատակ, ուստի կառաջարկէ այդ խնամարկութիւնը կանոնաւորել՝ ընդունելով Մոսկուայի կամ ուրիշ մեծ քաղաքներու մէջ ընդունուած խնամոց մատակարարութեան ձեւը: Պ. Բերբերեանի ասելով՝ աղքատաց խնամարկութիւնը այն ժամանակ կարդարանայ եւ իւր նպատակին կը հասնի, երբոր իւրաքանչիւր աղքատ ընտանիքի կամ անձնաւորութեան չքաւորութիւնը եւ կարօտութիւնը առաջուանէ կը ստուգուի եւ ստուգողների ստորագրութեամբ կը հաստատուի գրաւորապէս, եւ այդպիսի ստուգութեամբ պէտք է որոշէր Հոգաբարձութիւնը իւր նպատ տալն կամ չտալը, մինչդեռ սովորութիւն ըրած է միայն աղքատաց զանձապետներու ձեռքով կատարել այդ խնամածութիւնը:

Առ այս Հոգաբարձութեան կողմանէ նկատուեցաւ՝ թէ Հոգաբարձութենէ ամսական թոշակ տացող ընտանիքներուն շատերու կարօտութեանը վերահասութիւն գործուած է կանխօրէն եւ տուած նպատակներու քանակութիւնն եւս որոշուած է հոգաբարձական խորհրդի արձանագրութեամբ. իսկ ամէն մէկ անձնաւորութեան ձեռքը տուած ոգորմութեան համար առանձին ցուցակ կամ արձանագրութիւն կազմելը Հոգաբարձութիւնը անհնարին եւ անտեղի ձեւականութիւն համարած է՝ հաւատարիմ եւ պատկառելի անձանց ձեռք

տարով աղքատաց խնամարկութեան գործը եւ վստահ լինելով նոցա անշահախնդրութեան եւ հաւատարմութեան վրայ. բայց եթէ անշուշտ հարկաւոր է որ այդ ձեւականութիւնը եւս պահուի՝ թող լինի այնպէս:

Բնդհանուր ժողովս՝ աչքի առաջ ունենալով վերոյիշել խնդիրներն ու տեսութիւնները, *Կարգաւորեց. ա.* Հաստատել մեր եկ. Հոգաբարձութեան 1895 ամի եզրակացութիւնները եւ դրամական հաշիւները. տեղեկագրին օրինակը մատուցանել վիճակիս Սրբազան Առաջնորդին եւ ապա ի լոյս ընծայել տպագրութեամբ եւ բաժանել ժողովրդոց ի տեղեկութիւն: *բ.* Յանձն առնել Հոգաբարձութեանը՝ որ իւր հաշուետուութեան ժամանակ Էրզնանուր ժողովի հաստատութեան մատուցանէ նաեւ առաջիկայ ամի ել ու մտից կանխահաշիւ ցուցակը եւ կտակով աւանդուած կատարելի գործերը. հաստատուած կանխահաշուի գործադրութեան համար տարեգրութիւնը նշանակել Սգոստոս ամիսը: *գ.* Ներկայ 1896 ամի համար Քննիչ Մասնաժողովի անդամներ նշանակել դարձեալ նախընթաց տարւոյ ընտրուած անդամներուն, որ են՝ Պ. Պ. Իսկիտարեան Մ. Յ., Խամբուրեան Յ. Մ., Մահտեսեան Մ. Գ., Քելլէշահինեան Յ. Թ., Քիրլեան Վ. Գ., եւ Չարիխեանի փոխարէն, որ բացակայ է քաղաքէս, պ. Բերբերեանին Մ. Յ. այլ եւ յանձնել նոցա, որ փոյթ ունենան՝ Բնդհանուր ժողովի նիստէն առաջ՝ զննել վաղորօք հոգաբարձական հաշիւները եւ հաշուետուեանները, եւ իրենց նկատողութիւնները դուրս բերեն նոյն մասին կազմուած արձանագրութեան մէջ:

Ստորագրութիւնք Նախագահի եւ ժողովրդեան.

Переводъ съ армянскаго списка.

ОТЧЕТЪ

Церковнаго Попечительства о бѣдныхъ армянахъ г. Нахичевани на-Дону.

19 Мая 1896 г., на основаніи §§ 9 и 10 устава Нахичеванскаго на-Дону Церковнаго Попечительства о бѣдныхъ армянахъ и распоряженія Управляющаго Нахичевано-Бессарабской Епархіей, созвано было общее собраніе прихожанъ шести нахичеванскихъ армянскихъ церквей для разсмотрѣнія отчета о дѣйствіяхъ Попечительства и для провѣрки денежныхъ счетовъ его.

Какъ видно изъ представленныхъ приходскими священниками списковъ, въ настоящее время, въ Нахичевани на-Дону число прихожанъ, имѣющихъ право голоса, простирается до 1600 ч., а потому настоящее собраніе, состоявшее изъ 170 слишкомъ лицъ, т. е., болѣе $\frac{1}{10}$ всѣхъ наличныхъ прихожанъ, согласно § 11 устава, будучи законнымъ, могло приступить къ разсмотрѣнію отчета и провѣркѣ имущества.

Прежде чѣмъ было приступлено къ разсмотрѣнію отчета, Попечительство сочло нелишнимъ доложить, что, по опредѣленному предыдущими общими собраніями, на основаніи § 9 устава, порядку, ревизіонная коммиссія изъ 6 лицъ уже раз-

смотрѣла отчетъ и сдѣлала свои замѣчанія и что краткій отчетъ вмѣстѣ съ этими замѣчаніями былъ отпечатанъ и, до созыва общаго собранія, былъ отосланъ всѣмъ прихожанамъ, и тѣмъ дана имъ возможность заблаговременно ознакомиться съ состояніемъ счетовъ. Вслѣдствіе этого Попечительство надѣется, что присутствующіе на собраніи прихожане достаточно уже знакомы съ состояніемъ суммъ, находящихся въ его распоряженіи и что поэтому Попечительству остается лишь сообщить имъ подробности, относящіяся къ этимъ суммамъ.

Хотя, какъ видно изъ отзыва ревизіонной комиссіи, заключающагося въ составленномъ на этотъ предметъ протоколѣ, дѣйствія Попечительства за 1895 годъ, относительно употребленія суммъ и храненія капиталовъ признаны правильными, тѣмъ не менѣе, если общее собраніе, по провѣркѣ и разсмотрѣніи счетовъ, замѣтитъ со стороны Попечительства какія-либо упущенія или отступленія отъ законнаго порядка, то желательно, чтобы оно помогло Попечительству своими указаніями и тѣмъ облегчило задачи попеченія о неимущихъ.

Краткая таблица приходовъ и расходовъ Церковнаго Попечительства за 1895 годъ представляется въ слѣдующемъ видѣ:

ТАВЛИЦА

приходовъ и расходовъ Ц. Попечительства о бѣдныхъ
за 1895 г.

Наименованіе имущества и капиталовъ.	П Р И Х О Д Ъ.		Р А С Х О Д Ъ.					
	Къ началу года состояло.	Въ теченіи года.	Въ теченіи года.		Остатокъ къ концу года.			
1 Бѣдныхъ	61332	80	15525	75	16198	55	60660	04
2 Индійскій (М. Бябаджана).	160921	33	6923	97	5480	43	162364	87
3 Ив. Марк. Попова . .	52029	—	2264	96	2264	96	52029	—
4 Мих. Ав. Карасулова .	16700	—	2775	—	2775	—	16700	—
5 Ст. Ег. Наталова . .	9790	30	360	—	360	—	9790	30
6 Х. Х. Дьячкова . . .	101000	—	4317	74	1341	47	103976	27
7 Кас. М. Попова и Н. Муратханова	141720	17	158701	31	158701	31	267906	94
8 Варт. Ст. Ахчиева . .	—	—	49419	45	14819	45	34600	—
9 Для учит. фонда . . .	—	—	515	20	—	—	515	20
10 Г. Ав. Тиграніана . .	6448	29	48714	54	55162	83	—	—
Всего	549941	89	289517	96	257104	—	708542	62

Избранная прихожанами ревизионная комиссия, въ исполнение возложеннаго на неё порученія, 19 Марта 1896 г., рассмотрѣвъ книги и всѣ денежные счета съ относящимися къ нимъ росписками и оправдательными документами, составила протоколъ такого содержанія: «Мы нижеподписавшіеся члены ревизионной комиссіи Церковнаго Попечительства, согласно опредѣленію прихожанъ г. Нахичевани на-Дону, рассмотрѣвъ дѣятельность Попечительства за 1895 годъ и провѣривъ внесенные въ эту роспись счета и итоги, а равно всѣ расходы по постройкѣ церковнаго дома въ г. Ростовѣ на-Дону и сличивъ съ оправдательными документами, нашли, что книги и денежные счета вѣдуться въ порядкѣ; что находящіяся у Попечительства денежные суммы въ государственныхъ бумагахъ и наличностью хранятся частью въ Ростовской Канторѣ Государственнаго Банка, частью же въ Нахичеванскомъ Обществѣ Взаимнаго Кредита. Не усмотрѣвъ въ представленной намъ росписи передачъ, передержекъ или какихъ-либо упущеній, мы удостоверяемъ это нашими подписями. При этомъ считаемъ долгомъ присовокупить, что въ теченіе 1895 года на постройку дома произведено мелкихъ расходовъ на сумму 2952 руб., на которые оправдательныхъ документовъ не было представлено, на томъ именно основаніи, что эта сумма расходовалась на поденныхъ рабочихъ и на такія нужды, при которыхъ нельзя было требовать оправдательныхъ росписокъ. Не лишнимъ считаемъ также обратить вниманіе на то, что израсходованные Попечителями на содержаніе Богодѣльни и бѣдныхъ 8321 руб., въ сравненіи съ расходами предыдущихъ годовъ, представляютъ собой слишкомъ большую сумму и вообще замѣчается, что этотъ расходъ годъ отъ году увеличивается, тогда какъ желательно было бы, по возможности, сократить его и ограничить».

Слѣдующая же таблица показываетъ, въ чемъ заключается все имущество Попечительства къ концу отчетнаго года.

№	Названіи капиталовъ.	Недвижим. имущ.	Государ. % бум.	Въ кредит. учрежд.	Драгоц. вещи.	Наличными въ кассѣ.	За долги ками.	Цалищи. издержки	Долги слѣдующіе къ уплатѣ.								
1	Бѣдныхъ . . .	49339	73	—	1051	57	—	—	10268	74	672	76	—				
2	Индійскій . . .	—	—	—	—	—	—	—	162364	87	—	—	—				
3	И. М. Попова .	6129	—	—	36900	—	8000	—	—	—	—	—	—				
4	М. А. Карасулова	16700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
5	С. Е. Наталова .	—	—	—	5000	—	4790	30	—	—	—	—	—				
6	Х. Х. Дьячкова.	—	—	101000	—	—	2976	27	—	—	—	—	2976				
7	К. Попова и Н. Муратаханова.	240839	21	200	14900	—	—	—	—	—	—	—	181373				
8	В. С. Ахчиева .	34600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6996				
9	Уч. фонда . . .	—	—	500	—	—	15	20	—	—	—	—	—				
10	Г. А. Тарраиана	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
	Всего . . .	347607	94	101700	—	57851	57	1000	—	11982	93	188400	18	672	76	191346	45

Обращаясь за тѣмъ къ каждому изъ капиталовъ, находящихся въ распоряженіи Церковнаго Попечительства, въ отдѣльности, мы увидимъ, что приходъ и расходъ и относящіяся къ нимъ необходимыя дополнительныя свѣдѣнія заключаются въ слѣдующемъ:

А. Подъ первой статьей отчета Попечительства показано имущество для призрѣнія бѣдныхъ. Этотъ капиталъ, како видно изъ предыдущихъ отчетовъ, состоитъ изъ недвижимыхъ имѣній и денежныхъ суммъ, кои завѣщаны были съ давнихъ временъ и приходы коихъ прежде употреблялись попечителями надъ бѣдными на дѣла помощи неимущимъ армянамъ.

До учрежденія Церковнаго Попечительства ежегодный доходъ съ этого имущества доходилъ до 2800 р. въ годъ; нынѣ же, какъ это видно изъ представленнаго отчета, таковой доходъ, все болѣе и болѣе нарастая, дошелъ до суммы 15000 руб.

Въ 1895 г. этотъ капиталъ заключался въ недвижимомъ имѣніи и наличныхъ деньгахъ на сумму 61332 р. 80 к.

Годовой доходъ составляютъ:

Аренда съ недвижимыхъ имуществъ	4300 р. —
Пожертвованія	901 р. 45 к.
Проценты съ капиталовъ	716 р. 53 к.
Полученъ отъ семинарѣн долгъ	1139 р. 72 к.

Части доходовъ другихъ капиталовъ, завѣщанныхъ съ благотворительной цѣлью, именно:

$\frac{1}{2}$ дохода Индійскаго капитала	3461 р. 98 к.
Доходъ съ капитала Ив. М. Попова	1652 р. 19 к.
$\frac{3}{4}$ дохода съ имущества Карасулова	1846 р. 26 к.
Завѣщанная Тиграніаномъ сумма	1507 р. 79 к.

Итого 15525 р. 79 к.

Расходы того же года:

Субсидіи, выданныя тремъ Цер. Пр. училищамъ	3300 р. —
Вспомоществованія стипендіатамъ въ казенныхъ учебныхъ заведеніяхъ	1920 р. —
На содержаніе богадельни	8771 р. 31 к.
По управленію: на жалованье бухгалтеру и сторожу, а также печатаніе отчетовъ, за страхованіе имуществъ отъ огня	1067 р. 52 к.
Сумма, выданная за счетъ другихъ капиталовъ	466 р. 96 к.
<hr/>	
Всего 15525 р. 79 к.	

Къ концу года въ распоряженіи Попечительства остается недвижимаго имущества и наличныхъ суммъ на 60630 р. 04 к. И излишне израсходовано по этому капиталу 702 р. 76 к.

Выданы вспомошествованія церковно-приходскимъ училищамъ:

Св. Вознесенской церкви	1200 р.
Св. Феодоровской церкви	1200 р.
Женск. уч. Св. Рипсиміи	900 р.—3300 р.

Стипендіатами Попечительства состоятъ:

Когбетліевъ Гавріиль, ст. Харьк. унив.	360 р.
Воскановъ Иванъ, ст. Моск. унив.	360 р.
Арцатбаніанъ Гм., ст. Моск. уч. Рисов.	360 р.
Закіевъ Арутюнь, ст. Рижскаго Полит. уч.	360 р.

Есаянъ Гаврилъ, ст. Моск. унив. 240 р.

Берберовъ Лусбаронъ, ст. Харьк.

унив. 120 р.

Дѣвица Беднянъ, уч. Таганр. Гим. 120 р.—1920 р.

Бѣдные, которыхъ призрѣваетъ Попечительство, частью находятся въ богадельнѣ, и частью на частныхъ квартирахъ; первые получаютъ помѣщеніе, пищу и одежду, а послѣдніе получаютъ опредѣленные ежемѣсячныя, а иногда и единовременныя пособія.

На богадельню израсходовано:

На содержаніе живущихъ

въ ней 40—50 лицъ обоого

пола 1928 р. 72 к.

На жалованье смотрителю,

кухаркѣ, прачкѣ и другимъ

служащимъ 792 р. 50 к.

На отопленіе, ремонтъ и

др. мелкіе расходы . . . 583 р. 64 к.—3304 р. 86 к.

Выдано мѣсячн. пособій 4369 р.

Единовременныхъ вспомо-

ществованій. 1097 р. 45 к.—5466 р. 45 к.

Сюда внесены также расходы на вспомошествованіе нѣкоторымъ иногороднимъ.

Замѣчаніе ревизионной комиссіи относительно того, что расходы на призрѣніе неимущихъ въ текущемъ году слишкомъ велики въ сравненіи съ средствами Попечительства, было бы вполне справедливо относительно всякаго года, кромѣ настоящаго. Всемъ извѣстно, сколько раззоренныхъ семей, большею частью состоящихъ изъ женщинъ и дѣтей, бѣжавшихъ отъ турецкихъ звѣрствъ, бродило зимою по городу. Въ числѣ десятковъ тысячъ ту-

рецкихъ жертвъ погибли также ихъ законные защитники и кормильцы,—отцы, мужья и братья, а семьи ихъ, лишенные крова, пищи и одежды взывали къ чувству состраданія всякаго прохожаго, прося христіанской помощи въ такой безысходной нуждѣ. Помощь, оказываемая имъ частными лицами сравнительно было такъ ничтожна, что не могла даже избавить ихъ отъ голодной смерти, а потому Совѣтъ Попечительства въ текущемъ году счелъ своимъ священнымъ долгомъ обратить свое особое вниманіе на судьбу этихъ несчастныхъ, поспѣшивъ удовлетворить всѣ ихъ насущныя потребности, также, при наступленіи весны, оказавъ многимъ изъ нихъ единовременное пособіе для возвращенія на родину и тѣмъ только освободивъ городъ отъ бродячихъ нищихъ.

Такимъ образомъ помощь, оказанная Совѣтомъ Попечительства означеннымъ женщинамъ и дѣтямъ, хотя, въ сравненіи съ предъидущими годами, увеличила расходъ на призрѣніе неимущихъ, но своимъ основаніемъ имѣла исключительныя обстоятельства 1895 года, такъ что Совѣтъ въ правѣ даже полагать, что расходъ этотъ никоимъ образомъ нельзя считать превышающимъ средства Попечительства.

Нелегкій трудъ по управленію богадельней и призрѣнію неимущихъ въ 1895 г. несли двое изъ членовъ Попечительства: Х. П. Степаносьянъ и К. Т. Магдесіевъ.

Принимая во вниманіе, что благотворительныя учрежденія, кромѣ матеріальной помощи, обязаны также оказывать и нравственную поддержку неимущимъ, Попечительство сочло долгомъ своимъ, не довольствуясь тѣмъ, что оно посылаетъ часть доходовъ съ имущества покойнаго Карасулова, согласно завѣщанію, на пособіе училищу при

Варакскомъ монастырѣ, сверхъ того нашло умѣстнымъ приурочить особую субсидію также и Эрзерумскому Сана-саровскому училищу, принявъ на средства Попечительства содержаніе 5 стипендіатовъ пансіонеровъ. Для этой цѣли Совѣтъ Попечительства опредѣлилъ внести въ смѣту ежегодныхъ расходовъ *одну тысячу рублей* и эту сумму въ началѣ каждаго учебнаго года непосредственно высылать Правленію училища въ Эрзерумъ. При назначеніи этой субсидіи, Совѣтъ Попечительства имѣя въ виду, что всѣ денежные средства употреблены на строящееся въ Ростовѣ на Дону церковное зданіе, опредѣлилъ пособіе это выдавать съ Августа мѣсяца 1897 года, т. е. съ того времени, когда Попечительство начнетъ получать аренду съ этого имѣнія. Каковое опредѣленіе Совѣтъ представляетъ Общему Собранію на утвержденіе.

Б. Вторую статью отчета Попечительства составляетъ такъ называемый Индійскій капиталъ, образовавшійся изъ доходовъ съ имущества, завѣщаннаго въ Калькуттѣ Массехомъ Бабаджаномъ въ пользу Нахичеванскихъ благотворительныхъ учреждений. Этотъ капиталъ въ началѣ 1895 г. состоялъ изъ 4% билетовъ на 121300 р. и наличныхъ денегъ,—39621 р. 33 коп., всего на сумму: 160921 руб. 33 коп.

Въ теченіе года отъ % бумагъ и денегъ было приходу 6924 р. 46 к., изъ коихъ половина, 3461 р. 98 к., по III пункту завѣщанія покойнаго благотворителя, приобщена къ специальному капиталу для призрѣнія бѣдныхъ, 2018 р. 45 к. учтены при продажѣ процентныхъ бумагъ и остатокъ въ 1443 р. 53 к. причисленъ къ основному капиталу и такимъ образомъ къ концу года образовался капиталъ въ 162364 р. 87 к.

Эта сумма цѣликомъ израсходована на строящееся зданіе Попечительства въ Ростовѣ и должна быть постепенно погашена доходами съ этого имѣнія.

В. Третью статью отчета составляетъ завѣщанное Из. Марк. Поповымъ имущество, стоимость котораго въ началѣ 1895 года равнялась . . . 52029 р. —

Въ теченіе года получено аренды съ имущества и процентовъ съ капитала . 2264 р. 96 к.

Изъ каковой суммы, согласно волѣ завѣщателя выдано пособій: Ремесленному и Св. Рипсиміи училищамъ и администраціи больницы, а также израсходовано на панихиды (% съ 10 т. руб.) . . . 386 р. —

Издержано на страхованіе и ремонтъ недвижимаго имущества въ Таганрогѣ . 226 р. 77 к.

Остатокъ прибылей записанъ въ счетъ прихода для призрѣнія бѣдныхъ. . . 1652 р. 19 к.

Къ концу года остается въ распоряженіи Попечительства:

Недвижимаго имущества въ Таганрогѣ 6129 р. —

Драгоценныхъ вещей на храненіи въ Банкѣ. 1000 р. —

Вклада въ Гоеударствен. Банкѣ. . 36900 р. —

Займообразно выдач. на постройку . 8000 р. —

Г. Четвертую статью составляетъ завѣщанныя Мих. Акимовичемъ Карасуловымъ недвижимыя имущества въ г. г. Екатеринодарѣ и Нахичевани на . 16700 р. —

Въ 1895 г. получено аренды съ этого имущества 2775 р. —

Въ томъ же году выдано на гор. повинности и страховку. . 298 р. 74 к.

На панихиды и поминовение
жертвователя 15 р. —

По волѣ завѣщателя выслано
на имя училища Варакскаго мо-
настыря въ гор. Вацѣ $\frac{1}{4}$ часть
доходовъ 615 р. —

Остальныя $\frac{3}{4}$ приобщены къ
капиталу для призрѣнія бѣдныхъ. 1845 р. 26 к.—2775 р.

Къ концу года остаются тѣже недви-
жимыя имущества, оцѣненные въ . . . 16700 р. —

Д. Пятая статья состоитъ изъ суммъ, завѣщанныхъ
Степаномъ Егоровымъ Наталовымъ . . . 9730 р. 30 к.

На $\frac{1}{2}$ съ этого капитала, по волѣ завѣщателя, дол-
женъ содержаться одинъ стипендіатъ въ одномъ изъ сред-
нихъ или высшихъ учебныхъ заведеній (см. Отчетъ Попеч.
за 1893 г. стр. 8).

Въ стипендіаты имени Наталова приняты Паткарьянъ
Григорій Рафаэловъ, который съ 1893 г. состоитъ сту-
дентомъ Московскаго Университета. Капиталъ Наталова
принеситъ ровно 360 р. процентовъ, которые цѣликомъ
выдаются стипендіату.

Къ концу 1895 г. капиталъ этотъ состоялъ изъ
5000 р., находящихся на безсрочномъ вкладѣ въ госу-
дарственномъ банкѣ. и 4790 р. 30 к. заимообразно упо-
требленныхъ на постройку зданія въ Ростовѣ.

Е. Завѣщанный покойнымъ Хачересомъ Хачиковымъ
Дьячковымъ капиталъ состоитъ изъ $4\frac{1}{2}\%$ Св. К. П. Банка
на сумму 101000 р. —

Въ 1895 г. получено $\frac{1}{2}\%$ 4317 р. 74 к., которые
распределены слѣдующимъ образомъ:

Выдано въ погашеніе долга Дух.
Семинаріи 1310 р. 67 к.

Остается въ кассѣ Попечительства
къ выдачѣ 2976 р. 27 к.
За храненіе $\frac{1}{2}\%$ билетовъ уплочено
банку 30 р. 80 к.

Въ теченіе отчетнаго года этотъ капиталъ хранился
въ неприкосновенности въ банкѣ.

По волѣ завѣщателя Дьячкова проценты съ этого ка-
питала цѣликомъ должны быть переданы Попечительству
Духовной Семинаріи на содержаніе стипендіатовъ его
имени.

Попечительный Совѣтъ Дух. Семинаріи, для болѣе
успѣшнаго достиженія благихъ цѣлей завѣщателя, рѣшилъ
пристроить особое зданіе для помѣщенія стипендіатовъ
пансіонеромъ и въ этихъ цѣляхъ въ 1893 г. занялъ отъ
Церковнаго Попечительства 10 тысячъ руб., съ условіемъ
погашенія долга процентами съ капитала Дьячкова.

До 1895 г. въ счетъ этого долга было получено
8689 р. 33 к. съ $\frac{1}{2}\%$ и оставалось дополучить капита-
льнаго долга 1139 р. 72 к. и 170 р. 95 к. процентовъ; въ
этомъ году, долгъ этотъ погашенъ сполна и Ц. Попечи-
тельству остается доплатить Семинаріи 2976 р. 27 к.

Ж. Поля седьмой статьей отчета значатся движи-
мыя имущества въ Ростовѣ на-Дону, завѣщанныя Каспа-
ромъ Марковичемъ Поповымъ и Микиртичемъ Тарасови-
чемъ Муратхановымъ, также денежныя суммы, или же за-
вѣщанныя на благотворительныя цѣли.

Упомянутыя недвижимыя имущества были смежны
между собой и, какъ извѣстно изъ отчетовъ за прошлые
годы, Попечительство снесло старыя постройки и на ихъ
мѣстѣ соорудило новый большой домъ, съ которымъ по
справедливости должны быть связаны на вѣчныя времена

имева благотворителей Каспара Попова и Микиртича Муратханова. Само собой разумеется, что и отчеты по этимъ имуществамъ соединены подъ одной статьей. По погашеніи долга, состоящаго на этихъ имуществѣхъ, доходъ будетъ равномерно распределенъ на тѣ цѣли, которыя указаны въ завѣщаніяхъ этихъ благотворителей.

Въ настоящемъ отчетѣ стоимость всего имущества, оставленнаго завѣщателями, по прежней оцѣнкѣ и съ израсходованными на нихъ суммами показана въ началѣ года въ 141720 р. 17 к.

Въ теченіи года для постройки сдѣланъ заемъ въ 126186 р. 77 к.

Такимъ образомъ стоимость всего имущества въ концѣ года равнялась 267906 р. 94 к.

Эта сумма заключается въ слѣдующемъ:

Стоимость новой постройки съ затраченными на нее суммами равняется теперь 240839 р. 21 к.

Въ банкѣ имѣется на % вкладъ 14900 р. —

Одинъ билетъ внутренняго займа 200 р. —

На текущемъ счету въ Н. О. В. Кр. 6889 р. 68 к.

Наличными 5078 р. 05 к.

При этомъ нужно замѣтить, что на этомъ имуществѣ состоитъ долгъ въ 181373 р. 73 к., которые заимообразно взяты изъ другихъ капиталовъ.

Въ годовой росписи приходовъ и расходовъ можно видѣть подробности употребленія этой суммы.

Попечительство считаетъ нужнымъ напомнить, что доходъ съ имущества покойнаго Каспара Попова завѣщанъ на стипендіи въ высшихъ и среднихъ учебныхъ

заведеніяхъ, а доходъ съ имущества Микиртича Муратханова на различныя благотворительныя цѣли.

Въ настоящее время на счетъ Попова учатся двое стипендіатовъ: одинъ въ Московскомъ Университетѣ, другой въ одномъ изъ С-Петербургскихъ Реальныхъ училищъ. По завѣщанію же покойнаго Муратханова ничего еще не сдѣлано, такъ какъ Попечительство до послѣдняго времени погашало долги его, какъ напримѣръ Земельному Банку въ размѣрѣ 8548 руб. такъ и по завѣщанію сдѣлаемые Хаспековой 3000 руб.

Работы по постройкѣ дома въ Ростовѣ почти закончены, а по окончаніи внутренней отделки къ Августу настоящаго года онъ будетъ сданъ арендатору.

Все зданіе заарендовано г. Владосъ на 11 лѣтъ за 34-тыс. ежегодно; арендная деньги онъ долженъ платить въ концѣ аренднаго года, т. е., начиная съ Августа 1897 года; вся внутренняя обстановка, оцѣненная въ 40-тыс. рублей, должна быть заложена Ц. Попечительству въ обезпеченіе правильныхъ взносовъ арендной платы, до конца аренднаго срока. Въ отчетѣ 1896 г. Попечительство представить все подробности расходовъ по постройкѣ зданія и тогда только будетъ видно, насколько основательны были тѣ предположенія и надежды, какія оно имѣло, когда было предпринято имъ это отвѣтственное и сопряженное со всевозможными трудностями дѣло.

3. Подъ восьмой статьей значится имущество, пожертвованное Вартересомъ Степановымъ Ахчиевымъ.

Гражданинъ г. Нахичевани г. Вартересъ Степановичъ Ахчиевъ 20 Марта 1895 г. обратился къ Попечительству съ предложеніемъ купить въ собственность Ц. Попечительства находящійся возлѣ новой постройки въ Ростовѣ домъ

доктора Рыло за 34600 руб., изъ которыхъ 30000 руб. изъявилъ готовность уплатить самъ, остальные же 4600 руб. должны быть уплачены Попечительствомъ, съ тѣмъ однако, чтобы ему, Ахчіеву была выдана безпроцентная ссуда въ 10000 руб. срокомъ на два года и чтобы ежегодно были выдаваемы въ пособіе приходскому училищу при церкви Успенія Св. Богородицы 1800 руб. въ память семьи Ахчіевыхъ.

Церковное Попечительство обсудивъ предложеніе г. Ахчіева и принявъ во вниманіе, что отъ присоединенія этого имущества къ дому имени Попова и Муратханова значительно увеличится цѣнность его и что пожертвованная Ахчіевымъ часть будетъ приносить дохода не менѣе 1800 р. и потому будетъ возможно исполнить желаніе г. Ахчіева и вмѣстѣ съ тѣмъ будетъ достигнута цѣль Попечительства въ дѣлахъ благотворительности,—Попечительство рѣшило принять приношеніе Ахчіева и способствовать ему въ приведеніи благаго его намѣренія въ исполненіе.

А такъ какъ для пріобрѣтенія недвижимаго имущества въ сообственность церкви необходимо Высочайшее на то соизволеніе, то Попечительство, исполнивъ для этого всѣ, закономъ требуемыя, формальности, обратилось за надлежащимъ разрѣшеніемъ и 16 Февраля 1896 г. воспользовало Высочайшее соизволеніе, по которому пожертвованное г. Ахчіевымъ имущество перешло въ собственность Попечительства и уже вмѣстѣ съ имуществомъ Попова и Муратханова сдано въ аренду.

Теперь на Попечительствѣ лежитъ обязанность ежегодно доставлять сумму въ 1800 р. администраціи училища при Успенской церкви въ Нахичеванѣ.

Первая десять лѣтъ эта сумма будетъ выдаваема чрезъ посредство самаго Ахчіева или его супруги, пока одинъ изъ нихъ живъ; по смерти же обоихъ супруговъ или по истеченіи десяти лѣтъ предоставляется самой администраціи училища распорядиться означенными 1800 руб.

На домъ, пріобрѣтенномъ отъ г. Рыло за 34600 руб., благодаря щедрому пожертвованію г. Ахчіева, какъ это показано въ приходо-расходной росписи Попечительства, состоитъ 6996 руб. 45 к. долгу, изъ котораго 1800 руб. будутъ уплачены изъ доходовъ дома за 1896 г., а остальные 5196 руб. 45 к. должны быть погашены изъ другихъ средствъ Попечительства, какъ уговорено съ г. Ахчіевымъ.

И. Девятую статью составляетъ сумма въ 500 руб., съ наросшими на нее процентами 15 р. 20 к., пожертвованныхъ для учрежденія учительскаго фонда. Эти 500 руб. пожертвованы братьями Поповыми—Гаврииломъ, Микиртичемъ, Керовпе и Манукомъ Михайловичами, которые, желая ознаменовать какиль-нибудь благотворительнымъ дѣломъ память золотой свадьбы своихъ родителей, Михаила и Анны Теръ-Габріеловыхъ, передали Попечительству 500 руб. на храненіе впредь до образованія эмеритальной кассы служащихъ въ армянскихъ духовныхъ учебныхъ заведеніяхъ г. Нахичевана и шести окрестныхъ армянскихъ селеній, какъ мужскихъ, такъ и женскихъ; каковая сумма должна быть передана кассѣ, какъ основной капиталъ. Сумма эта въ процентныхъ бумагахъ съ наросшими на нее процентами, въ размѣрѣ 515 р. 20 к., находится въ банкѣ на храненіи.

І. Покойный врачъ Георгій Аветиковъ Тигравіанъ большую часть своего состоянія пожертвовавъ на благо-

творительныя дѣла, завѣщаніемъ своимъ, утвержденнымъ къ исполненію Таганрогскимъ Окружнымъ Судомъ 17 Февраля 1894 г. назначилъ своимъ душеприказчикомъ Церковное Попечительство и поручилъ ему же оставшееся послѣ смерти имущество привести въ извѣстность и распределить на указанныя имъ богоугодныя дѣла, а оставшуюся сумму передать его законнымъ наследникамъ.

Большую часть завѣщанныхъ Г. А. Тиграніаномъ денегъ составляли 5% государственныя бумаги и хранились въ Ростовской Конторѣ Государственнаго Банка; наличныя же суммы были на текущемъ счету въ Нахичеванскомъ Обществѣ Взаимнаго Кредита.

Попечительство, взявъ на себя трудъ привести въ исполненіе волю завѣщателя, успѣло получить въ 1894 году изъ завѣщаннаго капитала лишь 9124 р. 25 к., и изъ этой суммы израсходовало на похороны и на расходы по утвержденію завѣщанія 1675 р. 96 к.; затѣмъ выдало Арутюну Хорозьяну его долю наследства 1000 руб., а остальную сумму въ 6448 руб. 29 к. хранило въ кассѣ Попечительства.

Въ 1895 г. Попечительство получило и остальныя завѣщанныя Тиграніаномъ суммы въ государственныхъ % бумагахъ и деньгахъ 48714 р. 54 к., такимъ образомъ въ распоряженіи Попечительства оказалось 58162 р. 83 к.

Исполняя волю покойнаго завѣщателя, Попечительство въ томъ же году послало на имя Эчміадзинскаго Синода завѣщанныя Эчміадзинской Духовной Академіи . . . 33700 р. —

Выдало:

Попечительству Нах. Дух. Семинаріи 4460 р. —

Училищу Св. Рипсиміи 2230 р. —

Церковно-Приходскому училищу Нах.
 Правос. цер. 206 р. —
 Ремесленному уч. Арм. Успен. церк. 206 р. —
 Братіи Крестовоздвижен. монастыря . 334 р. 50 к.
 Лазаревскому Инст. Вост. яз. . . . 1115 р. —
 Константинопольскому Армянскому
 Патриарху для бѣдныхъ. 1115 р. —
 Нахпч. Благотвор. и Человѣколюб. Общ. 446 р. —
 Попечительству о бѣдныхъ на пособіе
 недвижимымъ 507 р. 66 к.
 На надгробный памятникъ 1000 р. —
 Расходоу на отправку по почтѣ разн.
 суммъ 68 р. 82 к.

Передало наследникамъ ихъ доли по завѣщанію 2461 р. 95 к.

И затѣмъ причитавшіяся имъ части изъ остатковъ 7311 р. 90 к.

Такимъ образомъ закрыть счетъ имуществу покойнаго Тиграніана въ книгахъ Попечительства, и въ виду исполненія всѣхъ завѣщательныхъ его распоряженій, послѣ постановки памятника на его могилѣ, что въ скорости также будетъ исполнено, будутъ вполне закончены возложенныя на него порученія.

Представляя всѣ касающіяся отчетовъ свѣдѣнія, Попечительство вмѣстѣ съ тѣмъ предлагаетъ на разсмотрѣніе Общаго Собранія всѣ свои книги и документы къ нимъ, и проситъ по провѣркѣ оныхъ высказать свое мнѣніе о дѣйствіяхъ Попечительства, при правильности—утвердивъ ихъ, а въ противномъ случаѣ дать инструкціи для руководства въ будущемъ.

Засимъ, на основаніи § 10 Устава Церковнаго По-

печительства и по примѣру предыдущихъ лѣтъ, предлагается Общему Собранію избрать изъ своей среды Ревизионную Коммисію изъ 6-и членовъ и поручить ей на будущій годъ предварительную провѣрку счетовъ Попечительства и составленіе протоколовъ съ своимъ о дѣйствіяхъ Попечительства заключеніемъ.

Предсѣдатель Совѣта Попечительства *Минасъ Балабановъ*. Члены: *Протоіерей Х. Зарифьянцъ, Свящ. М. Хумашьянъ, Х. Степаносьянъ, К. Майдесіевъ, П. Чайлаховъ, К. Кожевниковъ, С. Чапхуновъ, Н. Сагировъ, С. Аджемовъ, И. Аладжасловъ, М. Халибовъ, В. Ахчиевъ.*

ОПРЕДѢЛЕНІЕ

Общаго Собранія прихожанъ Нахичеванскихъ Армянскихъ церквей, состоявшагося 19 Мая 1896 года.

Мы, нижеподписавшіеся, прихожане Нахичеванскихъ армянскихъ церквей, собравшись сегодня въ кафедральномъ нашемъ соборѣ въ числѣ 170 человекъ и находя настоящее собраніе, согласно § 11 Устава, дѣйствительнымъ, приступили къ провѣркѣ счетовъ Попечительства, разсмотрѣли представленный намъ отчетъ и слѣдующіе вопросы, и затѣмъ сдѣлали по нимъ нижеприведенныя постановленія.

1. Изъ протокола ревизионной коммисіи оказалось, что всѣ книги Попечительства въ 1895 г. велись правильно, что находившіяся у Попечительства имущества и

денежныя суммы, хранились законнымъ порядкомъ и что вообще всѣ дѣйствія Попечительства были законны.

2. Слушали предложеніе г. Чалхушьяна Г. Х. о томъ, чтобы ежегодно представлялась на утвержденіе общаго собранія смѣта приходовъ и расходовъ Попечительства съ указаніемъ перечня дѣлъ, подлежащихъ къ исполненію по имѣющимся завѣщаніямъ и о томъ, чтобы началомъ отчетнаго года установить Августъ мѣсяць.

3. Г. Берберовъ М. И. заявлялъ, что онъ считаетъ дѣйствія Попечительства относительно призрѣнія немощныхъ, въ особенности же въ дѣлѣ раздачи имъ ежемѣсячныхъ и единовременныхъ пособій, неудовлетворительными и при этомъ предлагалъ упорядочить это дѣло, принявъ за образецъ практику Москвы и др. большихъ городовъ. По мнѣнію г. Берберова дѣло попеченія о немощныхъ тогда только пужно считать правильно поставленнымъ, и достигающимъ цѣли, когда степень бѣдности и нужды, какъ каждой семьи, такъ и отдѣльнаго лица, будетъ константирована лицами, которыя взяли бы на себя обязанность воочію убѣдиться въ этомъ и за своей подписью удостовѣрить это передъ Попечительствомъ; между тѣмъ какъ теперь всѣ выдачи производятся только чрезъ посредство попечителей надъ бѣдными.

На это со стороны Попечительства послѣдовало возраженіе, что степень нужды многихъ изъ получающихъ пособія семей была удостовѣрена черезъ посредство лицъ, честность и безпристрастіе которыхъ находятся внѣ сомнѣнія, и размѣры пособій были опредѣлены постановленіями Совѣта Попечительства на основаніи этихъ удостовѣреній. Составленіе же протокола въ каждомъ отдѣльномъ случаѣ и для подачи помощи каждой личности, просящей

вспомоществованія, Попечительство считало невозможнымъ и излишней формальностию, такъ какъ выдача пособій поручена была лицамъ также весьма почтеннымъ, безпристрастию которыхъ оно вполне довѣряло. Впрочемъ Попечительство противъ рекомендуемой г. Берберовымъ формальности, если на то послѣдуетъ согласіе Общаго Собранія, ничего неимѣетъ.

Разсмотрѣвъ все вышензложенное, Общее Собраніе прихожанъ **Постановило**: 1) Отчеты и денежные счета Церковнаго Попечительства за 1895 годъ утвердить и представить Епархіальному Начальнику, а потомъ, по отпечатаніи, раздать прихожанамъ.

2) Поручить Попечительству представлять на утвержденіе Общаго Собранія прихожанъ смету приходовъ и расходовъ на слѣдующій годъ съ указаніемъ перечня дѣлъ по завѣщаніямъ, подлежащихъ къ исполненію; при этомъ началомъ отчетнаго года считать Августъ мѣсяць.

3) На текущей 1896 годъ оставить прежнихъ членовъ Ревизионной Коммисіи, а именно: Г.г. Искидарова М. Я., Хамбурова А. М., Магдесіева М. Г., Келле-Шагинова И. М., Кирліяна В. Г., а на мѣсто отсутствующаго И. С. Чарыхова выбрать М. И. Берберова, поручивъ ему, до засѣданія Общаго Собранія заблаговременно озаботиться разсмотрѣніемъ книгъ и счетовъ Попечительства и заключеніе свое о произведенной ревизіи занести въ особый протоколъ.

Подписи председательствующаго и прихожанъ.

ДЕНЕЖНЫЙ ОТЧЕТЪ

Церковнаго Попечительства о бѣдныхъ армянахъ г. Нахичевани на Дону,

за 1895 годъ.

СОСТОЯНІЕ

Церковнаго Попечительства о бѣдныхъ

А К Т И В Ъ

Съ 1-го Января 1895 года

НАЗВАНІЕ СЧЕТОВЪ.	РУБ.	КОП.
Счетъ недвижимыхъ имуществъ	317607	94
» процентныхъ бумагъ.	101700	—
» вкладовъ срочныхъ	25800	—
» » вѣчныхъ	5000	—
» » до востребованія.	51	57
» драгоценныхъ вещей	1000	—
» текущаго счета въ Н. О. В. К.	5078	05
» кассы.	6904	88
» дебиторовъ	188400	13
Балансъ.	708542	62

С Ч Е Т О В Ъ

армянахъ г. Нахичевани на Дону.

по 1-е Января 1896 года.

П А С С И В Ъ

НАЗВАНІЕ СЧЕТОВЪ.	РУБ.	КОП.
Счетъ капитала бѣдныхъ	60660	04
» » М. Бабаджана (Индійскій)	162364	87
» » И. Попова.	52029	—
» » М. Карасулова	16700	—
» » С. Наталова	9790	30
» » Х. Дьячкова	101000	—
» » К. Попова и	} 267906	94
» » М. Муратханова		
» » В. Ахчіева	34600	—
» учит. фонда.	515	20
» кредиторовъ	2976	27
Балансъ.	708542	62

I.	Остава- лось къ 1 Января 1895 г.	Въ 1895 г.		Остается къ 1 Января 1896 г.
		Приходъ	Расходъ	
Счетъ капитала бѣдныхъ.				
Недвиж. имуществомъ	49339 73	—	—	—
Срочн. вкладомъ	1000 —	—	—	—
Безроч. »	51 57	—	—	—
Займообр. выд. суммами	10941 50	—	—	—
Получено аренды съ недвиж. имущ.	—	4300 —	—	—
Пожертвованій	—	901 45	—	—
% на вкладъ	—	57 —	—	—
Списаны съ другихъ капиталовъ на благотвор. цѣли	—	8468 09	—	—
Полученъ долгъ Семинаріи	—	1139 72	—	—
Начислены % на займообр. выд. суммы	—	659 53	—	—
Содержаніе богадѣльни	—	—	8321 31	—
Пособіе училищамъ	—	—	3300 —	—
Стипендіи	—	—	1920 —	—
Страхованіе недвиж. имущ.	—	—	145 73	—
Панихиды	—	—	25 —	—
Членскій взносъ кадоніи малолѣт- ныхъ преступниковъ	—	—	200 —	—
Храненіе % бумагъ	—	—	52 55	—
Канцелярскій расходъ, печатаніе бланковъ и пр.	—	—	780 50	—
Разные расходы, пособія и пр.	—	—	135 74	—
Пособіе свящ. Поснакяну	—	—	230 —	—
Займообр. выд. капит. Попова К. и Муратханова	—	—	466 96	—
Остается недвиж. имущ.	—	—	—	49339 73
Срочн. вкладъ въ Н. О. В. К.	—	—	—	1000 —
Безроч. » » » » » »	—	—	—	51 57
Займообр. выд. капит. Попова К. и Муратханова	—	—	—	10238 74
» Синанову	—	—	—	30 —
Дефицитъ	—	—	—	672 76
Балансъ	61332 80	15525 79	15525 79	61332 80

II.	Остава- лось къ 1 Января 1895 г.	Въ 1895 г.		Остается къ 1 Января 1896 г.
		Приходъ	Расходъ	
Счетъ кап. М. Бабаджана. (Индійскій)				
% бумагами	121300 —	—	—	—
Займообразно выдан.	39621 33	—	—	—
Получено % по купонамъ	—	4942 91	—	—
Съ продан. % бумагъ	—	119281 55	—	—
Начислено % на займообр. выд. сумму	—	1981 06	—	—
Выдано на содерж. богад. и учебн. завед. 1/2 часть приб.	—	—	3461 98	—
Займообр. выд. капит. Попова К. и Муратханова	—	—	122743 54	—
Приобщено къ капиталу 1/2 часть прибылей	3461 98	—	—	—
Остается займообр. выд. капит. Попова К. и Муратханова	—	—	—	162364 87
Потеря на курсѣ при прод. % бу- магъ	—	—	—	2048 45
Балансъ	164383 52	126205 52	126205 52	164383 32
III.				
Счетъ капитала И. М. Попова.				
Недвиж. имуществомъ	6129 —	—	—	—
Вкладомъ въ Р. К. Г. Б.	36900 —	—	—	—
Драгоценными вещами	1000 —	—	—	—
Займообразно выдано	8000 —	—	—	—
Получено аренды магазиновъ	—	999 99	—	—
% на вклады	—	864 97	—	—
Начислено % на займообразно выданный капиталъ	—	400 —	—	—
Пособія благотв. учрежденіямъ	—	—	2013 19	—
Страхованіе и налогъ	—	—	133 03	—
Ремонтъ магазиновъ	—	—	93 74	—

	Остается къ 1 Января 1895 г.	Въ 1895 г.		Остается къ 1 Января 1896 г.
		Приходъ	Расходъ	
Панихида	—	—	25	—
Остается недвиж. имущест. . .	—	—	—	6129
Вкладомъ въ Р. К. Г. Б. . . .	—	—	—	36900
Драгоценными вещами	—	—	—	1000
Займообразно выд. капитал. Па- пова К. и Муратханова. . . .	—	—	—	8000
Балансъ	52029	2264 96	2264 96	52029
IV.				
Счетъ кап. Карасулова М. А.				
Недвижим. имуществомъ	16700	—	—	—
Получено дохода	—	2775	—	—
Страхованіе и налогъ	—	—	298 74	—
Панихида	—	—	15	—
¹ / ₄ часть чистаго дохода выслана Верховному Патріарху для уч. Варакск. монаст.	—	—	615	—
⁵ / ₄ часть кап. прич. къ кап. бѣдн. Остается недвиж. имуществомъ .	—	—	1846 26	16700
Балансъ	16700	2775	2775	16700
V.				
Счетъ капит. Наталова С. Е.				
Вкладомъ на вѣчн. время . . .	5000	—	—	—
Займообразно выдано капиталу Попова и Муратханова. . . .	4790 30	—	—	—
Получено ⁰ / ₀ на вкладъ	—	95	—	—
Начислено ⁰ / ₀ на займ. выд. сумму	—	265	—	—
Содержаніе стипендіата	—	—	360	—

	Остается къ 1 Января 1895 г.	Въ 1895 г.		Остается къ 1 Января 1896 г.
		Приходъ	Расходъ	
Остается вкладомъ на вѣчн. время Займообразно выдано капиталу Попова К. и Муратханова. . .	—	—	—	5000 —
Балансъ	9790 30	360	360	9790 30
VI.				
Счетъ капит. Дьячкова Х. Х.				
Государст. ⁰ / ₀ бумагами	101000	—	—	—
Получено ⁰ / ₀	—	4317 74	—	—
Упложено долгъ Семинаріи капиталу бѣдныхъ: кап. 1139—72 ⁰ / ₀ 170—95	—	—	4310 67	—
Госуд. Банку за храненія	—	—	30 80	—
Выдано капитал. Попова и Мурат- ханова займообразно	—	—	2976 27	—
Долгъ попечит. Духовн. Семинаріи Остается 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ Свид. Крест. По- зем. Банка	2976 27	—	—	101000 —
Займообразно выд. капитал. По- пова К. и Муратханова	—	—	—	2976 27
Балансъ	103976 27	4317 74	4317 74	103976 27
VII.				
Счетъ кап. Попова К. М. и Муратханова М. Т.				
Недвижим. имущ.	99208 27	—	—	—
Вкладомъ въ Р. К. Г. Б.	14900	—	—	—
⁰ / ₀ бумагами	200	—	—	—
На текущ. счетъ Н. О. В. К. . . .	27129 76	—	—	—
Наличными деньгами	282 14	—	—	—
Получено аренды съ недвиж. имущ. По закладной съ Епифанова . . .	—	2941 65	—	—
	—	1000	—	—

	Остава- лось къ Января 1895 г.	Въ 1895 г.		Остается къ 1 Января 1896 г.
		Приходъ	Расходъ	
Отъ прод. стараго матеріала сло- маннаго дома	—	524	—	—
% съ вкладовъ	—	636 99	—	—
Взято заимообразно съ другихъ капиталовъ	—	126186 77	—	—
Съ текущаго счета	—	27129 76	—	—
Остатокъ наличн. денегъ . . .	—	282 14	—	—
На постройку дома въ Ростовъ.	—	—	121677 83	—
Стипендіи	—	—	721	—
Земельному Банку долгъ д. Му- ратханова	—	—	7468	—
Сузанаджіану за отказъ отъ аренды	—	—	1775	—
Маиін Хаспековой наследст. доля по завѣщ. Муратханова . . .	—	—	2760	—
Засвидѣт. контр. на аренду дома и бумага	—	—	880	—
Страхов. и налогъ	—	—	1320 66	—
Начислено % на заимообр. взят. суммы	—	—	3134 64	—
Къ 1 Января 1896 г. остается .	—	—	11967 73	—
Выдано заимообр. на покупку д. Ахчиевымъ	—	—	6996 45	—
Цѣнность имущ. увеличилась на .	126186 77	—	—	—
Остается недвиж. имущ.	—	—	—	240839 21
Вкладомъ Р. К. Г. Б.	—	—	—	14900
% бумагами	—	—	—	200
Текущ. счетъ въ Н. О. В. К.	—	—	—	6889 68
Наличными деньгами	—	—	—	5078 05
Балансъ	267906 94	158701 31	158701 31	267906 94

VIII.

Счетъ капитала Ахчіева.

Выдано заимообразно Ахчіеву
на покупку дома

14600

	Остава- лось къ 1 Января 1895 г.	Въ 1895 г.		Остается къ 1 Января 1896 г.
		Приходъ	Расходъ	
Получено аренды съ дома . . .	—	1823	—	—
Упложено за страхованіе и налогъ	—	—	219 45	—
Получено отъ Ахчіева въ возвратъ	—	6000	—	—
Остается заимообр. съ капит. По- пова К. и Муратханова . . .	—	6996 45	—	—
Недвиж. имущ.	—	—	—	34600
Балансъ	—	14819 45	14819 45	34600

IX.

Счетъ Учительскаго фонда.

Получено для образов. фонда . .	—	500	—	—
Куплено % бумагъ	—	—	483 05	—
Храненіе	—	—	1 75	—
Внесено на текущ. счетъ	—	—	15 20	—
% бумаг. и на тек. счетъ	—	—	—	515 20
Балансъ	—	500	500	515 20

X.

Счетъ капит. Тиграніана.

На текущ. счетъ въ Н. О. В. К.	—	6448 29	—	—
Поступило наличными	—	5814 54	—	—
Вкладомъ въ Р. К. Г. Б.	—	26000	—	—
% бумагами	—	16900	—	—
Выдано согл. духовн. завѣщ.: вкладомъ Р. К. Г. Б.	—	—	26000	—
% бумагами	—	—	16900	—
Наличн. деньгами	—	—	10686 35	—
Почтов. расходъ	—	—	68 82	—
Списано на счетъ капит. бѣдн.	—	—	1507 66	—
Балансъ	—	55162 83	55162 83	—

СЧЕТЪ ЛИШКА

ДЕФИЦИТЪ: Въ 1895 г. израсходовано изъ процен- товъ капиталовъ и доходовъ имѣній:	Дебетъ.		Кредитъ.	
	РУБ.	К.	РУБ.	К.
Бѣдныхъ	15058	83	—	—
М. Бабаджана (Индійскій)	3461	98	—	—
И. Попова	2264	96	—	—
М. Карасулова	2775	—	—	—
С. Наталова	360	—	—	—
Х. Дьячкова	4317	74	28238	51
				*)
Лишекъ	—	—	2789	23
Балансъ	—	—	31027	74

СЧЕТЪ

	РУБ.	К.	РУБ.	К.
Къ 1 Января 1895 г. оставалось:				
Въ кассѣ	282	14	—	—
На тек. сч. въ Н. О. В. К.	33578	05	33860	19
Въ 1895 году поступило по кассѣ	—	—	157775	79
Балансъ	—	—	191635	98

*) По капиталу М. Бабаджана образовался лишекъ 3461 р. 99 к., приобщенный къ капиталу, а по капиталу бѣдныхъ дефицитъ 672 р. 76 к., на каковую сумму и уменьшился капиталъ, такъ что общій лишекъ составитъ 2789 р. 23 к.

И ДЕФИЦИТА.

ЛИШЕКЪ: Въ 1895 г. поступило процентовъ съ капиталовъ и доходовъ съ имѣній:	Дебетъ.		Кредитъ.	
	РУБ.	К.	РУБ.	К.
Бѣдныхъ	14386	07	—	—
М. Бабаджана (Индійскій)	6923	97	—	—
И. Попова	2264	96	—	—
М. Карасулова	2775	—	—	—
С. Наталова	360	—	—	—
Х. Дьячкова	4317	74	31027	74
Балансъ	—	—	31027	74

КАССЫ.

	РУБ.	К.	РУБ.	К.
Въ 1895 г. произведено кассою выдачь.	—	—	179653	05
Къ 1 Января 1896 г. остается:				
Наличными въ кассѣ	6904	88	—	—
На тек. сч. въ Н. О. В. К.	5078	05	11982	93
Балансъ	—	—	191635	98

ՄՄ Հայագիտական գրադարան

MAL011153

